Ազգ
Azg
armenian daily
20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2004 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 6 (29[illegible]1)

Ամերիկյան զորքերը պետք է ընդմիշտ մնան Վրաստանում

Հայտարարել է դեսպան Մայլզը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 19 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թբիլիսիում ԱՄՆ-ի դեսպան Ռիչարդ Մայլզը հայտարարել է, որ ամերիկացի զինվորականները ընդմիշտ կմնան Վրաստանում: Այս մասին կիրակի հաղորդել է «Առաջին ալիքը»: Կանխավ ենթադրվում էր, որ ամերիկյան զինվորական հրահանգիչները, որոնք պարապում են վրաց հատուկ նշանակության ջոկատի հետ, հանրապետությունում կմնան մինչեւ այս տարվա մարտ ամիսը: Բացի այդ, նախօրեին Թբիլիսիում Մայլզը լրագրողներին հայտնել է, որ ԱՄՆ-ի պաշտպանական գերատեսչությունը կօգնի Վրաստանին իր ցամաքային զորամասերի, ինչպես նաեւ ՌԾՈՒ եւ ՌՕՈՒ զարգացման գործում: Իր հերթին, ինչպես հաղորդում է BBC-ն, ԱՄՆ-ը մտահոգված է Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան երթուղով կասպյան նավթի փոխադրման նախագծի ճակատագրով:

ԵԽԽՎ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏՈՒՄ

Հայ ընտրյալները տհաճ անակնկալ են մատուցում Ղարաբաղին

Ապացուցելով, որ իրենք ոչ թե դիվանագետներ են, այլ՝ շաղակրատներ

ԼՂՀ արտգործնախարար Աշոտ Ղուլյանն «Ազգի» հետ զրույցում, անդրադառնալով հունվարի 7-ին Փարիզում կայացած Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի (ԵԽԽՎ) մոնիտորինգի հանձնաժողովի նիստում Ղարաբաղին վերաբերող տհաճ ձեւակերպմանը, ասաց. «Ադրբեջանական կողմը փորձում է եվրոպական կառույցների ուշադրությունը շեղել իր խնդիրներից եւ իրավիճակը խճճել Հայաստանին եւ ԼՂՀ-ին վերաբերող մասով»:

ԵԽԽՎ մոնիտորինգի հանձնաժողովի՝ Հայաստանին վերաբերող նախնական տեքստում ուղղակիորեն ասվում է. «Որեւէ առաջընթաց չի արձանագրվել ԼՂ հակամարտության կարգավորման եւ Ադրբեջանի այլ գրավյալ տարածքների առնչությամբ»: Սա նշանակում է, որ ԵԽԽՎ-ն Լեռնային Ղարաբաղը եւ հայկական ուժերի վերահսկողության տակ գտնվող 7.06 հազար քմ կիլոմետր տարածքը (Քելբաջարի, Լաչինի, Ղուբաթլուի, Զանգելանի, Ջեբրայիլի շրջաններն ամբողջությամբ, եւ Աղդամի ու Ֆիզուլու շրջանները մասամբ) որակում է գրավյալ տարածք:

«Հուսով եմ, որ հայ խորհրդարանականներին կհաջողվի զեկույցի վերջնական տեքստում ամրագրել մինչ այդ գործող եւ բոլորի կողմից ընդունված ձեւակերպումները», ասաց Ղուլյանը:

Հայ խորհրդարանականներ, ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը եւ ՀՅԴ Հայաստանի ԳՄ ներկայացուցիչ Արմեն Ռուստամյանը, որոնց անփույթ աշխատանքի պատճառով է նաեւ ԵԽԽՎ-ն ընդունել հայկական եւ ղարաբաղյան կողմի համար խիստ տհաճ ձեւակերպում, ժամանակին տված հարցազրույցներով փաստում են, որ ՀՀ ԱԳՆ-ն եւ ՀՀ ԱԺ-ն չունեն միասնական դիրքորոշում ԼՂ հարցում, Ռուսաստանի խոսքերով՝ «պարզորոշ, ընկալելի եւ հստակ տեսակետ»:

Ֆրանսիա մեկնելը ջրի ճամփա դարձրած հայ խորհրդարանականներն իրենց դիվանագիտական անկարողությունը փորձում են քողարկել այն արդարացմամբ, թե ԵԽԽՎ ձեւակերպումները չունեն պարտադրող նշանակություն: Իսկ ո՞վ է ասում, թե ՄԱԿ-ի կամ ԵԱՀԿ-ի բանաձեւերն ունեն պարտադրող նշանակություն:

ԵԽԽՎ-ի հունվարի 26-30-ը կայանալիք նիստում հայ պատգամավորները խոստանում են անել հնարավորը, որպեսզի զեկույցի նախնական տեքստից հանվի «այլ» բառը, այսինքն՝ «որեւէ առաջընթաց չի արձանագրվել ԼՂ հակամարտության կարգավորման եւ Ադրբեջանի գրավյալ տարածքների առնչությամբ»: Եթե անգամ դա մեր խորհրդարանականներին հաջողվի, ապա, միեւնույն է, Հայաստանը կրում է դիվանագիտական լուրջ պարտություն: Առնվազն քաղաքական առումով:

Թ. Հ.

ԶՈՐՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՄԲ

Տորոնտոյում ստեղծվեց Ցեղասպանության եւ մարդու իրավունքների միջազգային ինստիտուտ

Ժամանակակից հայկական հետազոտությունների եւ փաստագրության ինստիտուտի նախագահ Գուրգեն (Գրեգ) Սարգիսյանը Տորոնտոյից (Կանադա) հունվարի 16-ին հայտարարեց, որ հիմնվել է Ցեղասպանության եւ մարդու իրավունքների միջազգային ինստիտուտ, որպես Զորյան ինստիտուտի բաժանմունքներից մեկը:

Գ. Սարգիսյանը նշել է, ինչպես տեղեկացնում է Զորյան ինստիտուտից «Ազգի» ստացած հաղորդագրությունը, որ ինստիտուտի ստեղծման նպատակն է այժմ արդեն 3-րդ տարին հաջողությամբ իրականացվող Ցեղասպանության եւ մարդու իրավունքների համալսարանական ծրագրին (GHRUP) մասնագիտական հատուկ կազմակերպական բովանդակություն տալը: «Այս նախաձեռնության նպատակն է նաեւ համաձայնության գալ աշխարհի տարբեր համալսարանների հետ օգնելու վերջիններին որդեգրելու այդ ծրագիրը», ասել է նա:

GHRUP-ը երկշաբաթյա ինտենսիվ դասընթաց է, որն ամեն ամառ անցկացվում է Տորոնտոյում եւ խրախուսում է ցեղասպանության հարցերի համաշխարհային գիտակցումը: Հաջորդ դասընթացը տեղի է ունենալու ընթացիկ տարվա օգոստոսի 3-13-ը: Ծրագրի տնօրեն Ռոջեր Սմիթի ասելով, GHRUP-ի առանձնահատկությունն այն է, որ այդ ծրագիրն ուսումնասիրում է ցեղասպանության եւ մարդու իրավունքների գլխավոր հասկացությունները Հայոց ցեղասպանության, Հոլոքոստի, Ռուանդայի եւ Կամբոջայի ցեղասպանությունների օրինակով, նրանց համեմատական վերլուծությամբ՝ դրանով իսկ ապահովելով Հայոց ցեղասպանության ավելի խոր ուսումնասիրումը:

Մահվան գույժ Աշոտ Մելիք-Շահնազարյանի

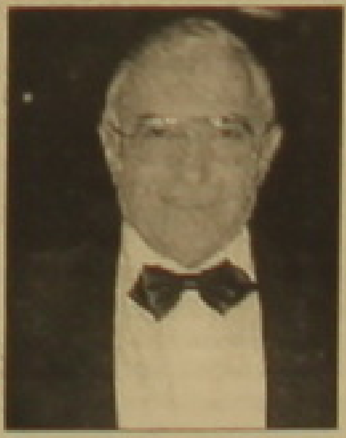

ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը խոր վշտով տեղեկացնում է, որ ծանր հիվանդությունից հետո ս.թ. հունվարի 18-ին վախճանվեց Կուբայի Հանրապետությունում եւ Մեքսիկայի Միացյալ Նահանգներում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան ԱՇՈՏ ՄԵԼԻՔ-ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆԸ:

Ա. Մելիք-Շահնազարյանի հոգեհանգիստը կկատարվի հունվարի 20-ին ժ. 18:00-ից, Երեւան, Մաշտոցի պողոտա 7, բն. 10 հասցեում:

Հրաժեշտ հանգուցյալին տեղի կունենա հունվարի 21-ին ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության առաջին հարկի սրահում, ժ. 12:00-14:00, որին կհետեւի հուղարկավորման արարողությունը:

«Արմենտելը» կրկին խաբեց «իզի» քարտի իր բաժանորդներին

Արդեն մի քանի ամիս է, ինչ «Արմենտելի» վաճառակետերից ծածուկ անհետացան «իզի» քարտերի լիցքավորման 2.500 դրամանոց քարտերը: Տարվա վերջին էլ ճիշտ նույն ձեւով անհետացան 5000 դրամանոց լիցքավորման քարտերը: Չնայած «Արմենտելի» պատասխանատուները խոստացել էին, որ հունվարի 15-ից 5000 դրամանոց լիցքավորման քարտերը կլինեն վաճառքում, այս անգամ էլ չիրականացավ

Հունվարի 19-ին ես շրջեցի «Արմենտելի» 6 վաճառակետերով, եւ ոչ մեկում արդեն մի քանի ամիս է (ըստ վաճառողների) 5000 դրամանոց լիցքավորման քարտեր չեն ստացվել: Կան միայն 10.000 եւ 20.000 դրամանոց քարտեր: Հարց է ծագում, ո՞ւր կորան 2.500 եւ 5000 դրամանոց քարտերը եւ ինչո՞ւ: Չէ՞ որ ցածր գումարներով քարտերն ավելի ձեռնտու են բաժանորդներին:

Միայն մի բան է պարզ դարձել, որ այս անգամ էլ «Արմենտելն» իր խոստումը չկատարեց, եւ կրկին իր բաժանորդները հայտնվեցին խաբված վիճակում:

ՄԱՐԻՆԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Գազպրոմին» ձեռնտու չէ Իրան-Հայաստան գազամուղի շինարարությունը

ՄՈՍԿՎԱ: 19 ՀՈՒՆՎԱՐ: ԱՐՄԻՆՖՈ: «Գազպրոմ»-ին ձեռնտու չէ անդրկովկասյան երկրների տարածքով Իրանից դեպի Եվրոպա գազամուղի շինարարությունը, ասվում է ռուսական «Կոմերսանտ» թերթում հրապարակված «Իրանը «Գազպրոմ»-ին խնդրում է հետ քաշվել Եվրոպայում» հոդվածում: Աղբյուրի համաձայն, 2005 թվականից հետո, երբ Իրանում բնական գազի արդյունահանումը կգերազանցի վառելիքի այդ տեսակի նկատմամբ երկրի պահանջարկը, NIGEC գազի ազգային ընկերությունը մտադիր է բանակցություններ սկսել Ռուսաստանի, Թուրքիայի եւ Ուկրաինայի կառավարությունների եւ գազային ընկերությունների հետ՝ երկնագույն վառելիքի տարանցման ուղիների որոշման հարցի շուրջ: Թերթը գրում է, որ Իրանի եւ անդրկովկասյան երկրների միջեւ գոյություն ունեցող գազամուղների վերագործարկումը եւ գազատարների նոր ցանցերի կառուցումը Իրանին թույլ կտա գազ մատակարարել Եվրոպա: Այդ ուղու նկատմամբ այլընտրանք կարող է դառնալ Իրան-Թուրքիա եւ այնուհետեւ դեպի Եվրոպա գազամուղի հնարավորությունների ընդլայնումը: Ըստ թերթի, 2002 թվականին «Գազպրոմ»-ը նախնական բանակցություններ է վարել NIGEC-ի հետ Անդրկովկասում հնարավոր համատեղ նախագծերի շուրջ, սակայն, ընդհանուր առմամբ, ընկերությունը կարծում է, որ NIGEC-ը պետք է գազ մատակարարի ոչ թե դեպի Եվրոպա, այլ՝ դեպի Ասիա, եւ քիչ հավանական է, որ Ռուսաստանն Իրանի համար դեպի Ուկրաինա ու Եվրոպա տարանցման միջանցք բացի Հայաստանի տարածքով:

ԻՐԱՔ

100 հազարանոց ցույց Բաղդադում

Իրաքում համընդհանուր եւ ուղղակի ընտրություններ ունենալու պահանջով երեկ հզոր ցույց տեղի ունեցավ մայրաքաղաք Բաղդադում: Ցուցարարների մեծ մասը շիա բնակչությունից էր, թեեւ քիչ չէին նաեւ սուննիները: Ցուցարարները կրում էին, իսլամական դրոշների կողքին, մեծադիր պաստառներ, որոնց վրա կարելի էր կարդալ՝ «Ոչ, ոչ գրավմանը», «Այո՝ ազատությանը», «Այո՝ ընտրություններին»: Ցուցարարները մերժում են առաջիկա հուլիս ամսին երկրում անուղղակի՝ ներկայացուցիչների միջոցով խորհրդարան ձեւավորելու ամերիկացիների ծրագիրը: «Յուրաքանչյուր քաղաքացու ձայնը միմիայն 1 անձի համար», գոռում էին նրանք:

Գրեթե նույն պահին Իրաքի կառավարման խորհրդի անդամները քաղաքացիական վարչության պետ, ամերիկացի Փոլ Բրեմերի գլխավորությամբ Նյու Յորքում բանակցում էին ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանի հետ, Իրաքում այդ կազմակերպությանը վերապահվելիք դերի շուրջ: Հանդիպման ավարտին տված մամլո ասուլիսում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարը հայտարարեց, որ Իրաքում ժամանակավոր ազգային կառավարության կազմությունից հետո կազմակերպությունը կարող է պատասխանատվություն վերցնել երկրի վերակառուցման եւ քաղաքացիական ինստիտուտների վերականգնման գործում:

Ընթացիկ

Արդեն պատրաստ են Երեւանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման (2004-2007 թթ.) եռամյա ծրագրի հիմնադրույթները, որոնք կառավարության տարբեր օղակներում քննարկումներից հետո իրավական ակտի կարգավիճակ կստանան՝ թե եկամուտների, թե ծախսերի, թե ֆինանսական հոսքերի կանխատեսումների կտրվածքով: «2004 թ. Երեւանը՝ ծրագրերի ու ֆինանսների համատեքստում», մոտավորապես այսպիսի բովանդակություն ուներ փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանի երեկվա ասուլիսը:

Ընդհանուր առմամբ, փորձ է արվում ծրագրավորման հենքի վրա դնել քաղաքի 12 թաղային համայնքների գործունեությունը: Դեռ սեպտեմբերից, երբ հաստատված որեւէ համայնքում գրանցված լինելով, տնտեսվարողը գործունեություն է ծավալում բոլորովին այլ համայնքում՝ հօգուտ իրեն մեծ խառնաշփոթ ստեղծելով: Թե ստվերը կրճատելու ինչպիսի նախանձախնդրություն կցուցաբերեն համայնքներն ու համայնքապետերն անձամբ, ականատես կլինենք առաջիկայում:

Թաղապետարանները, երեւում է, ոգեւորվել են իրենց նոր՝ հարկահավաքի դերակատարումով: Եթե 2002 թ. գույքահարկի հավաքման ծավալները կազմել են 148 մլն դրամ, ապա 2003 թ.՝ համայնքներին վստահելուց հետո՝ 202 մլն 500 հազար դրամ: Հողի հարկման գծով ցուցանիշները համարժեք-թռիչքներ են արել՝ 2002 թ. 187 միլիոնից հասնելով 237,5 մլն դրամի:

Կոնկրետացվել են նաեւ վթարային շենքերին տրամադրվելիք օգնության ծավալները

Երեւանին այդպես էլ չի հաջողվում ձերբազատվել վթարային շենքերից: Դրանց ճակատագրի վերաբերյալ վճիռները մաս-մաս փոխանցվում են տարեցտարի: Տարածաշրջանում սեյսմիկ ակտիվությունը պիտի որ սթափության ու առավել դյուրաշարժ լինելու ազդանշան դառնան իշխանությունների համար:

Այս տարի պետական բյուջեի հատկացումներն այդ նպատակին համեմատաբար ավելի ծանրակշիռ են, վերջապես հաջողվել է ավարտել վթարային շենքերի գույքագրումը: Այն իրականացրել է քաղաքաշինության նախարարության «Սեյսմոշին» գիտահետազոտական ինստիտուտը 2003 թ. վերջին եռամսյակում:

Հաշվառվել են 92՝ երրորդ աստիճանի, եւ 30՝ չորրորդ աստիճանի, այսինքն՝ քանդման ենթակա վթարային շենքեր: 505 մլն դրամ կտրամադրվի 4 վթարային շենքերի ամրացմանը, իսկ չորրորդ աստիճանի եւս 4 վթարային շենքերի քանդման եւ բնակեցման համար՝ 530 մլն դրամ, եւս 586 մլն՝ հանրային ու պետական կարիքների համար հատկացված տարածքների բնակիչների փոխհատուցման ծախսերի համար:

Իսկ ընդհանրապես Երեւանի կապիտալ շինարարությանը պետբյուջեն 600 մլն դրամ հատկացում է արել, որը ներառում է նաեւ Արցախի փողոցի 8/2 վթարային շենքի ամրացումը (86,8 մլն դրամ):

Թաղապետարանները հարկահավաքներ դարձան

Մինչ հունվարի վերջ կհաստատվեն համայնքային բյուջեների նախագծերը

չէր երկրի պետական բյուջեն, թաղապետարաններում արդեն սկսվել էին համայնքային բյուջեների կազմման աշխատանքները: Նախագծերն արդեն պատրաստ են, եւ այսօրվանից տարբեր մակարդակներում կսկսվեն դրանց քննարկումները: Ակնկալվում է, որ մինչեւ հունվարի վերջ կհաստատվեն թաղային համայնքների 2004 թ. բյուջեները: Հունվարի 1-ից ոչ միայն ֆիզիկական, այլեւ իրավաբանական անձանցից գույքահարկի գանձման ու հաշվառման գործառույթները տրամադրվել են համայնքներին: Կանխավ դա նախատեսվում էր իրականացնել 2006 թ. հունվարի 1-ից, սակայն հարկային եկամուտների, օրինակ, գույքահարկի հավաքման գծով 30 տոկոսի աճը, այս միջոցառումն արագացնելու խթան դարձավ: Այս պահին միջոցառումը բուռն ընթացքի մեջ է, եւ բառացիորեն խիստ բարդ հաշվարկներ են կատարվում՝ հստակեցնելու պետական ռեգիստրում եւ հարկային մարմիններում գրանցված իրավաբանական անձանց իրական քանակը, ցուցակներին դրանց համապատասխանությունը:

2004 թ. թաղապետարանները նաեւ հարկահավաքներ կդառնան: Հարկային որեւէ արտոնություն, նաեւ վերահսկողության ու վարչական տույժերի սահմանումը կվստահվի համայնքային ավագանուն: Եվ քանի որ պարզվեց, որ համայնքները մեծ սիրով ու հաջողությամբ են իրականացնում այդ ֆունկցիան, ամենից ավելի նրանք են ակտիվ ճիշտ գույքագրումներ անելու: Իսկ դա իրականություն դառնալն այնքան էլ հեշտ չէ: Հողերի շատ վարձակալների հաջողվում է տեւական ժամանակով դուրս մնալ հարկայինի տեսադաշտից, եւ վարձակալության վճարները շարունակում են չմուծել: Ըստ փոխքաղաքապետի, դրա պատճառը ճշգրիտ հաշվառումների բացակայությունն է: Շատ տարածված իրողություն է, որ

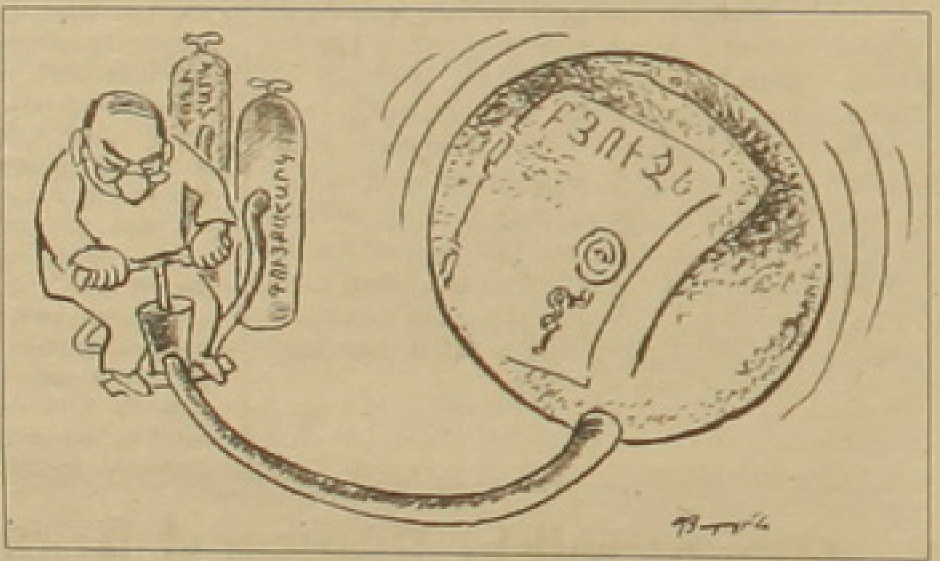

Այս տարի պետբյուջեից Երեւանի ֆինանսավորման ընդհանուր ծավալը կազմում է 26,1 մլրդ 172 մլն դրամ: Դրանից 9 մլրդ 239 մլն-ը համայնքների բաժինն է (3 մլրդ 223 մլն-ը՝ պետական դոտացիա): 6,3 միլիարդն ուղղվելու է կրթությանը, 232 մլն-ը՝ մշակույթին, 86,8-ը՝ բնակարանային շինարարությանը, 18 մլրդ 361 մլն դրամ տրամադրվելու է սոցիալական նպաստներին ու կենսաթոշակներին:

Սպասվում է, որ էլի 2,4 մլրդ դրամ կստացվի անշարժ գույքի, մասնավորապես հողի վաճառքից: Առանց դոտացիաների ներառման, սեփական եկամուտների հավաքման ծավալները նախատեսվում է ավելացնել 1 մլրդ դրամով:

Քաղաքապետարանը եւ թաղային 12 համայնքները, ոչ պետական ֆինանսական հոսքերն էլ նկատի առնելով, ընդհանուր առմամբ այս տարի պիտի իրականացնեն 44,5 մլրդ դրամի ծրագիր:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Արդեն հաշվառվածին ավելացել են եւս 9 հազար ինքնակամ շինություններ

Քաղաքապետարանի, թաղային համայնքների եւ կադաստրի տարածքային կառույցների մասնակցությամբ շարունակվում են ինքնակամ կառույցների փաստագրումը եւ լուսանկարահանումը: Ըստ փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանի, մինչեւ 2001 թ. մայիսի 15-ն արդեն հաշվառված շինություններին ավելացել են եւս 9 հազարը: Դրանք բոլորը բերվում են հաշվառման ու իրավական կարգավորման դաշտ:

10 հազարից ավելի երեխաներ նվերներ ստացան

Նոր տարին եւ Սուրբ ծննդյան տոնը մեծ շուքով են նշել Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության հայորդաց տները:

Այս տարի Սուրբ ծննդյան տոնի առթիվ անակնկալներ էին սպասվում. Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի հայրական հոգածությամբ եւ ՀԲԸՄ-ի շնորհիվ նվերներ ստացան հայորդաց եւ այլ հաստատությունների 10 հազարից ավելի սաներ, որոնց թվում նաեւ Երեւանի «Զատիկ» եւ Վանաձորի մանկատների, գիշերօթիկ դպրոցների ու հաշմանդամ երեխաների ծնողների հասարակական կազմակերպության եւ հենաշարժողական խախտումներ ունեցող երեխաները: Տոնական համերգով ԱՀՏ-ի «Նիգ» ազգագրական խումբը ելույթ ունեցավ Աբովյանի քրեակատարողական հիմնարկությունում, ուր ճակատագրի բերումով հայտնվել են մայրեր ու դեռահասներ: ԱՀՏ-ում գործող տիկնիկային թատրոնի նոր ներկայացումը (ռեժ.՝ Լ. Առաքելյան) հաղորդակից է դարձնում մանուկներին Սուրբ ծննդյան տոնի խորհրդին: Այս օրերին էլ դեռ շարունակվում են հանդիսությունները ու համերգները, ոգեւորելով ու բարձր տրամադրություն հաղորդելով բոլորին: Այս են վկայում երեխաների եւ ծնողների շնորհակալական ջերմ խոսքերը՝ ուղղված Վեհափառ Հորը եւ ՀԲԸՄ-ին:

ՄԱՐԻՆԵ ՌՈՇՈՅԱՆ

Կարգազանցները ծեծել են պետավտոտեսչության աշխատակցին

Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապերի եւ լրատվության վարչությունից, հունվարի 18-ին ոստիկանության Երեւան քաղաքի վարչության պետավտոտեսչության բաժնի աշխատակիցները Մաշտոցի պողոտայում ծառայություն կատարելիս, ժամը 20.00-ին ճանապարհային երթեւեկության կանոնները խախտելու համար կանգնեցրել են «Վազ 2106» մակնիշի 06 LL 800 պետհամարանիշի ավտոմեքենան, որի վարորդը եւ նրա ուղեւորը իջնելով ավտոմեքենայից, ծեծել են պետավտոտեսչության աշխատակիցներից մեկին, որն էլ ինքնապաշտպանության նպատակով իր մոտ եղած հաշվեցուցակային «Մակարով» ատրճանակից մեկ նախազգուշական կրակ է օդ արձակել: «Վազ 2106» մակնիշի ավտոմեքենայի վարորդը եւ ուղեւորն ավտոմեքենան թողնելով դեպքի վայրում, դիմել են փախուստի:

Պետավտոտեսչության աշխատակիցը մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է հիվանդանոց: Դեպքի հետ կապված հանգամանքները պարզվում են, քննությունը վարում է դատախազությունը:

Մեզ հնարավոր եղավ պարզել, որ պետավտոտեսչության աշխատակիցը 28-ամյա Մխիթար Խաչատրյանն է, որին դեպքի վայրից տեղափոխել են 3-րդ շտապօգնության հիվանդանոց՝ գանգուղեղային փակ վնասվածք եւ ուղեղի ցնցում նախնական ախտորոշմամբ: Սակայն 3-րդ շտապօգնության հիվանդանոցում նյարդավիրաբուժական բաժանմունքի բացակայության պատճառով նրան տեղափոխել են Նոր Նորքի «Քաղաքային շտապօգնություն գիտագործնական կենտրոն» հիվանդանոց, վերակենդանացման բաժանմունք: Հունվարի 19-ի օրվա երկրորդ կեսին վերակենդանացման բաժանմունքից Մխիթար Խաչատրյանին տեղափոխել են նյարդավիրաբուժական բաժանմունք: Բժիշկների հավաստմամբ, տուժածի վիճակը միջին ծանրության է:

Իջե՛ք, հանուն մեր գծի՝ չեմ քշի...

Որքան էլ պետավտոտեսչության աշխատողները, քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության պետը պնդում են, որ երթուղային տաքսիները գերծանրաբեռնված չեն թույլատրելու երթեւեկել ու տուգանք են նախատեսել, ամեն ժամ մենք ականատես ենք լինում հակառակ պատկերի:

Հունվարի 15-ին, ժամը 19.00-ի սահմաններում «Երիտասարդական» մետրոյի կանգառից նստեցի N 33 երթուղային տաքսի՝ «Երազ» մակնիշի 560 LS 64 պետհամարանիշով: Նախ 10 տեղանոց մեքենայում իրար գոգ նստեցին 18 ուղեւոր, որից հետո միայն վարորդը բարեհաճեց տեղից շարժվել: Ամբողջ ճանապարհին տարեց վարորդը ինչ-որ բան էր քթի տակ մռթմռթում, դժգոհում ու մեկ էլ Զեյթուն չհասած, մեքենան կանգնեցրեց, իջավ ու դուռը բացելով դիմեց առջեւի աթոռին նստած երեք կանանց. «Մինչեւ չիջնեք, չեմ քշի, վերջ...»: Ուղեւորները զարմացան ու պահանջեցին քշել, իսկ նա էլ թե՝ «ավել նստածների տեղը կանգնած կրկնակի մարդ կտանեի, թող իջնեն, տեսնեք ինչքան մարդ էր ուզում նստել...»: Եվ այսպես, միայն 50 դրամով աշխատող երթուղայինի վարորդը 50 անգամ ավել-պակաս բառեր շպրտեց ուղեւորների հասցեին, որոնք էլ վրդովված, կես ճանապարհին չմնալու համար ստիպված (20 ուղեւորով) հասան Նոր Նորքի առաջին զանգված: Միայն չգիտենք, թե ում էինք մի կտոր հաց տվել, որ փրկվեցինք վարորդի անկանոն մեքենա վարելուց ու բարեհաջող տեղ հասանք: Թիվ 33 երթուղային տաքսու գծի տերն արդյոք տեղյա՞կ է, թե ինչ վարորդներով է իրականացվում երթուղին:

Հիշեցնենք, որ երբ երթուղային տաքսում գոնե մեկ ուղեւոր կա, մեքենան այլեւս անձնական սեփականություն չէ, այլ հասարակական տրանսպորտ: Թող այս բանն ականջներին օղ անեն մեր կարգազանց վարորդները... Թե չէ կմնան առանց ուղեւորի...

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Արարատի մարզում օգտագործվում են արգելված պեստիցիդներ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Արարատի մարզում 10 անգամ ավելի շատ են պեստիցիդներ օգտագործվում, քան նշվում է պաշտոնական վիճակագրությամբ: «Հայաստանի կանայք առողջության եւ առողջ շրջակա միջավայրի համար» ոչ կառավարական կազմակերպության ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ իրականում 1 հեկտարի վրա մարզի բնակչությունն օգտագործում է 2,23 կգ պեստիցիդ, մինչդեռ միջին վիճակագրական ցուցանիշը կազմում է մոտ 0,26 կգ 1 հեկտարի վրա:

Պեստիցիդների ներկրումը Հայաստան հիմնականում անլեգալ է: Տվյալ խնդրին էր նվիրված «կլոր սեղանը», որին մասնակցում էին Արարատի մարզպետարանի, գյուղատնտեսության եւ առողջապահության նախարարությունների, էկոլոգիական հասարակայնության ներկայացուցիչներ: Նշվեց, որ երկրում չկա պեստիցիդների առեւտրի վերահսկողություն: Խանութների վաճառասեղաններին եւ հենց մարզի բնակիչների մոտ հայտնաբերվել են կիրառման համար արգելված պեստիցիդներ, ինչպես օրինակ ԴԴՏ-ն, հեքսաքլորանը, դիքլորոֆոսը:

Պեստիցիդների անգրագետ կիրառության հետեւանքով հողի մեջ կուտակվում են թունավոր քիմիական նյութեր, որոնք կարող են հարուցել ինչպես սուր թունավորում, այնպես էլ խրոնիկական խանգարումներ, օրինակ նյարդային եւ իմունային համակարգերի, վերարտադրողական գործառույթների ախտահարում:

Խնդիր է նաեւ այն, որ ֆերմերները նախընտրում են բերքի պահպանման կարճ եւ էժան ճանապարհը, հրաժարվելով ոչ միայն նոր տեխնոլոգիաներից, այլեւ հին, փորձված մեթոդներից:

«Կլոր սեղանի» մասնակիցները հանգեցին այն կարծիքին, որ այդ մոտեցումը փոխել հնարավոր է տնտեսական լծակների կիրառման դեպքում, օրինակ՝ արտադրանքի հավաստագրման միջոցով, որի դեպքում էկոլոգիապես մաքուր արտադրանքը կարող է դառնալ շատ ավելի թանկ, քան այն արտադրանքը, որ ստացվել է պեստիցիդների կիրառմամբ:

Ցավակցություն

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչությունը խորին ցավակցություն է հայտնում մոսկվայաբնակ քաղաքագետ Անդրանիկ Մովսեսի Միհրանյանին՝ իր սիրելի աներհոր

ՎՐԱՄ ՀԱՅԿԱԶԻ ՎԱՐԴԱՆՈՎԻ

մահվան կապակցությամբ:

Նույն կապակցությամբ «Ազգ» օրաթերթի խմբագրությունը վշտակցում է հայտնի քաղաքագետին, ինչպես նաեւ հանգուցյալի մյուս բոլոր հարազատներին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ
/ հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայություն
/ հեռ. 582483
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ, առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության, խստիվ արգելվում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի:
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Ծայրահեղ տեսակետներ՝ երկուսն էլ իրականությունից հեռու

Դավիթ Շահնազարյան. «Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը դատապարտված է»

ՀՀՇ վարչության անդամ Դավիթ Շահնազարյանը շաբաթ օրը «Ազդակ» ակումբում հայտարարեց, թե Հայաստանի արտաքին քաղաքականությունը դատապարտված է եւ «դա շարունակվելու է, քանի դեռ ներկա իշխանությունները չեն հեռացվել»: Հայաստանի անվտանգության ծառայության նախկին ղեկավարի կարծիքով, «Հայաստանն իր անվտանգությունը կապում է միմիայն Ռուսաստանի, մեր երկրում ռուսական ռազմակայանների հետ», «Հայաստանը բացարձակապես կորցրել է ինքնուրույնությունը», ավելին՝ «ներկա իշխանությունները հրահանգավորվում են Մոսկվայից, Հայաստանը վասալի դեր է կատարում», իսկ «Ռուսաստանը ապակայունության լուրջ գործոն է տարածաշրջանում»: Նա նշեց, թե Հայաստանը Ռուսաստանի ձեռքում մահակ է Վրաստանի դեմ եւ մանրադրամ Մոսկվա-Բաքու հարաբերություններում: «Տարածաշրջանում բաժանարար գծերն անցնում են Հայաստանի պետական սահմաններով», ասաց բանախոսը, հավելելով, որ ներկա իշխանությունները վարում են հակավրացական քաղաքականություն, ինչը «մենք դատապարտում ենք»:

Որպես հակավրացական քաղաքականության օրինակներ Շահնազարյանը նշեց երկու օրինակ. իշխանական կոալիցիայի մաս կազմող ՀՅԴ առաջնորդներից Վահան Հովհաննիսյանը հայ-վրացական սահմանը որակել էր ճակատ, իսկ Վրաստանում տեղի ունեցած իշխանափոխությունից առաջ պաշտոնական Երեւանը «սեպարատ բանակցությունների մեջ էր մտել Աջարիայի իշխանությունների հետ»:

Նա Հայաստանի արտաքին քաղաքականության ձախողումներից մեկը համարեց հունվարի 7-ին Փարիզում կայացած Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի մոնիտորինգի հանձնաժողովի Հայաստանի վերաբերյալ ամփոփիչ զեկույցը, որում անուղղակիորեն Լեռնային Ղարաբաղը ձեւակերպվում է Հայաստանի կողմից գրավյալ տարածք, ավելի հստակ. «Որեւէ առաջընթաց չի արձանագրվել կապված ԼՂ հակամարտության լուծման եւ Ադրբեջանի այլ գրավյալ տարածքների հետ»:

Շահնազարյանը ժամանակին եղել է ԼՂ հակամարտության կարգավորման բանագնաց եւ պնդում է, որ ԼՂ հարցը վերածվել է Հայաստան-Ադրբեջան տարածքային վեճի, ինչի պատճառով Երեւանին սպասում են տհաճություններ: «Քոչարյան- Ալիեւ հանդիպումները տանում են փակուղի, մենք դատապարտել եւ դատապարտում ենք նման ֆորմատով բանակցությունները: Դրանք ոչ թե բանակցություններ են, այլ բանակցությունների իմիտացիա, որոնք ձեռնտու էին Քոչարյանին եւ Ալիեւին», ասաց Շահնազարյանը:

Նա հերթական անգամ շեշտեց, որ ԼՂ հիմնահարցը ձեւափոխվել է Հայաստան-Ադրբեջան տարածքային վեճի, ինչը վտանգավոր է թե Հայաստանի, թե ԼՂ-ի համար, եւ ԼՂ-ն փաստորեն դուրս է մնացել բանակցային գործընթացից:

Վարդան Օսկանյան. «2004 թ. Հայաստանը կշարունակի փոխլրացման արտաքին քաղաքականությունը»

ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը օրեր հրավիրած ասուլիսում նշեց, որ 2004 թ. Երեւանը շարունակելու է փոխլրացման (կոմպլեմենտար) արտաքին քաղաքականությունը: Օսկանյանը հերքեց ընդդիմության պնդումները, թե Հայաստանը մեկուսացվել է:

«2003 թ. մեր երկրում անցած նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունները եւս մի փուլ էին ժողովրդավարական ինստիտուտների եւ քաղաքացիական հասարակության կայացման ճանապարհին: Ամրապնդվեց երկրի հեղինակությունը որպես կայուն եւ հուսալի պետության եւ գործընկերոջ», ասաց Օսկանյանը:

ՀՀ արտաքին գերատեսչության ղեկավարը նշեց, որ «Հայաստան-Ռուսաստան ռազմավարական գործընկերությունը մեր երկրի տնտեսական առաջընթացի եւ անվտանգության ապահովման կարեւոր գործոնն է»:

«Հայաստան-Վրաստան բարիդրացիական հարաբերությունները տարածաշրջանային կայունության ամենակարեւոր բաղադրիչներից են», ասաց Օսկանյանը, հավելելով, որ «մենք ողջունում ենք Վրաստանի նորընտիր իշխանություններին եւ պատրաստ ենք նրանց հետ սերտորեն աշխատելու, համոզված ենք, որ բազմաբնույթ համագործակցությունը մեր երկրների միջեւ շարունակվելու է զարգանալ բնականոն հունով»:

Օսկանյանը ՀՀ արտաքին քաղաքականության ձեռքբերումները թվարկելիս խորհուրդ տվեց կարդալ միջազգային երեք հաշվետվություն: Այսպես, 2003 թ. «Transparency International» կազմակերպության տվյալներով աշխարհի 133 երկրների մեջ Հայաստանն ամենաքիչ կոռումպացվածն է ԱՊՀ երկրների շարքում՝ զբաղեցնելով 74-րդ տեղը, մինչդեռ մեր հարեւաններ Վրաստանն ու Ադրբեջանը զբաղեցնում են 7-րդ եւ 9-րդ տեղերը՝ կոռումպացվածության չափերով իրենցից առաջ թողնելով միայն երրորդ աշխարհի երկրներին՝ Բանգլադեշ, Նիգերիա, Հաիթի, Պարագվայ, Մյանմար, Տաջիկստան եւ Կամերուն:

«Freedom House» կազմակերպության տվյալներով, քաղաքական եւ քաղաքացիական ազատությունների առումով Հայաստանը որակվել է «մասնակի ազատ» պետություն՝ չզիջելով ԱՊՀ եւ ոչ մի երկրի:

«Heritage Foundation»-ի հաշվարկներով Հայաստանը տնտեսական ռեժիմի առումով համարվել է «մասնակի ազատ» պետություն եւ Ֆրանսիայի հետ կիսել է 44-րդ հորիզոնականը, իրենից հետ թողնելով ԱՊՀ բոլոր երկրներին:

ՀՀ ներկա իշխանությունները համաձայն չեն այն տեսակետին, թե ԼՂ հարցը վերածվել է Հայաստան-Ադրբեջան տարածքային վեճի, եւ «Հայաստանի ու Ադրբեջանի նախագահների Ժնեւում կայացած առաջին հանդիպումը կարելի է համարել հուսադրող՝ երկխոսությունը շարունակելու հնարավորության առումով»:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ԿԱՐԻՔ

Սահմանամերձ գյուղեր մեկնել ցանկացողները քիչ են, քանի որ գյուղի ու քաղաքի տարբերությունը հսկայական է

Քաղաքի եւ գյուղի հսկայական տարբերությունը տարեցտարի խորանալով ծնունդ է տալիս նորանոր խնդիրների՝ վտանգավոր իրավիճակ ստեղծելով հատկապես սահմանամերձ գյուղերում, դրանք վերածելով գրեթե ամայի ու լքված բնակավայրերի: Բնավ էլ պատահական չէ, որ այնտեղ գործուղվելու ցանկություն հայտնող ուսուցիչների թիվը տակավին բավականին քիչ է, չնայած կեցության բոլոր ծախսերը հոգում է գիտության ու կրթության նախարարությունը: Վերջինիս ամեն օր դիմում է մոտ 15-20 հոգի, սակայն առաջարկվող պայմաններին ծանոթանալուց հետո մեկնելու վերջնական վճիռ չեն կայացնում: Խնդիրն այն է, որ, նախարարության հայտարարության համաձայն, Համաշխարհային բանկը նախատեսել է սահմանամերձ մարզեր մեկնողներին պարգեւատրել 500 դոլարով, սակայն մեկ տարվա աշխատանքից հետո: Ինչպես նշեց կրթության եւ գիտության նախարարության անձնակազմի կառավարման վարչության պետ Խաչիկ Մուրադյանը, չկան այն մեխանիզմները, որ մեկնողներն իրենց աշխատանքը կշարունակեն 500 դոլար նպաստը նախապես ստանալուց հետո: Իսկ դիմողներին հիմնականում գրավում է այդ պարգեւատրումը, որը նրանց հնարավորություն կտա իրենց նյութական վիճակը ոչ թե ընդամենը մեղմելու, այլ՝ որոշ չափով բարելավելու:

Նրա խոսքով, հայոց լեզվի եւ գրականության, ռուսաց լեզվի, անգլերենի, մաթեմատիկայի եւ այլ առարկաներ դասավանդող ուսուցիչների խիստ պակաս կա հատկապես Շիրակի մարզի Լեռնակերտ, Հովտաշեն, Աղվորիկ, Զառիշատ, Կապանի մարզի Շիշկերտ, Անգեղակոթ, Շաղաթ, Թասիկ, Մեղրիի Լիճք, Գեղարքունիքի մարզի Արշաղբյուր, Գեղամաբաք, Դպրաբաք, Անտառամեջ գյուղերում: Ընդամենը կեցության ծախսերը հոգալու նախարարության պատրաստակամությունը, պարզվում է, իրականում քիչ է ուսուցիչներին ոգեւորելու համար, քանի որ նշված սահմանամերձ գյուղերն այսօր գտնվում են խիստ մեկուսացման մեջ, մարդիկ զրկված են նույնիսկ տեղեկատվություն ստանալու ամենատարրական հնարավորությունից: Էլ չենք ասում քաղաքից գյուղ տանող ճանապարհների ու նաեւ ավտոբուսների բացակայության մասին:

2003 թ.-ից այլեւս չի գործում կառավարության նախկին որոշումը, համաձայն որի սահմանամերձ գյուղեր էին գործուղվում բուհ ավարտող տղաները՝ նրանց տարկետումը մինչեւ 27 տարեկան շարունակելու պայմանով: Այսօրվա դիմողների մեծ մասը օպտիմալացման հետեւանքով կրճատված ուսուցիչներն են, հիմնականում կենսաթոշակային տարիքի, որոնք, սակայն, դժվարանում են մեկնել իրենց ընտանիքից կտրվելու պատճառով: Չնայած նրանց տրվում է ընտանիքի հետ մեկնելու հնարավորություն, գյուղերում աշխատատեղերի բացակայությունը նրանց հույս չի ներշնչում:

Այնպես որ, նախարարության միակ հույսն այսօրվա վիճակով մանկավարժական ինստիտուտի ավարտական կուրսի ուսանողներն են, հիմնականում գյուղաբնակները, որոնք, անցնելով անհատական հաճախման գրաֆիկին, գործուղվում են հայրենի բնակավայրեր՝ միաժամանակ հոգալով իրենց ուսման վարձը եւ ձեռք բերելով մանկավարժական հմտություն: Պատահական չէ, որ արդեն գործուղման մեկնած 36 ուսուցիչներից 26-ն ավարտական կուրսի ուսանողներ են: Իսկ օպտիմալացման հետեւանքով կրճատված ուսուցիչները, ըստ պրն Մուրադյանի, դեռեւս երկմտանքի մեջ են, որովհետեւ չեն կորցրել իրենց աշխատանքում վերականգնվելու հույսը: Բողոք-դիմումների թիվը այսօր հասնում է 1500-ի, որոնցից շատերի խնդրանքը բավարարվում է:

Այսօր դժվար է հատկապես մարզերի կրթության վարչությունների աշխատանքը, քանի որ նրանք ճշգրտում են օպտիմալացման հետեւանքով կրճատված ուսուցիչների թիվը, որը վերջնականապես պարզ կլինի փետրվարին:

Կարծում ենք, որ ամենից առաջ մեր կառավարությունը պիտի մտահոգվի սահմանամերձ գյուղերում տիրող անմխիթար եւ լքված վիճակը վերացնելու խնդրով, քանի որ զուտ ժամանակավոր խրախուսական պարգեւները չեն նպաստում գյուղերն ամայացումից փրկելուն:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Քարտեզը՝ պատմամշակութային կռվան

Վերջերս, Սլավա Սարգսյանի հեղինակությամբ, Երեւանում հրատարակվել է ԼՂՀ պատմաճարտարապետական հուշարձանների քարտեզը: Այն ընդգրկում է Արցախի (նաեւ ազատագրված տարածքների) պատմական հուշարձանները:

Հեղինակը՝ ԼՂՀ կրթության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարության հուշարձանների պահպանության եւ ուսումնասիրման վարչության պետ Սլավա Սարգսյանը, նշելով քարտեզի պատմաքաղաքական նշանակությունը, միաժամանակ կարեւորել է քարտեզաստեղծման ձեռնարկումն այն տեսանկյունից, որ նման քարտեզի հրատարակումը յուրօրինակ պատասխան է ադրբեջանցի վայ-պատմաբաններին, որոնք պարբերաբար խեղաթյուրում են պատմական իրողությունները:

Քարտեզն առայժմ լույս է տեսել հայերեն, սակայն նախատեսվում է առաջիկայում տպագրել նաեւ դրա անգլերեն տարբերակը, որպեսզի ԼՂՀ տարածքի պատմամշակութային հարստություններին իրազեկ լինեն նաեւ օտարները:

Ըստ Ս. Սարգսյանի, մտադրություն կա կազմել նաեւ Արցախի պատմական տեղանունների քարտեզը, որը, հավանական է, լույս տեսնի Ստեփանակերտում՝ նորաստեղծ գրահրատարակչության կողմից: Գրահրատարակչությունը գործելու է ԿՍՍ նախարարությանը կից, որի գործունեության իրականացման համար 2004 թ. պետբյուջեով նախատեսվել է 12 մլն դրամ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Հայտարարություն

Երեւանի բոլոր եկեղեցիներում շաբաթական երկու օր հոգեւորականները հանդիպում են հավատացյալների հետ: Հոգեւորականներն ընթերցում են Աստվածաշունչ, մեկնում այն եւ պատասխանում հավատացյալների հարցերին:

Հանդիպումների օրերին եւ դասաժամերին տեղեկանալու համար դիմել եկեղեցիներ:

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԹԵՄԻ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ

Շահագործման հանձնվեց Վանաձորի մանկավարժական ինստիտուտի վարչական մասնաշենքը

Շաբաթ օրը շահագործման հանձնվեց Վանաձորի Հովհ. Թումանյանի անվան պետական մանկավարժական ինստիտուտի վարչական մասնաշենքը: Բուհի հատկացրած 92 մլն դրամով երկհարկանի մասնաշենքի շինարարությունն իրականացրել է «Ա. Հակոբյան» ՍՊԸ-ն: Հարմարավետ եւ ժամանակակից պահանջներին համապատասխան շենքն ապահովված կլինի նաեւ ջեռուցմամբ:

Բացման ողջույնի խոսք ասաց ինստիտուտի ռեկտոր, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ Ռաֆայել Եղոյանը՝ ներկայացնելով ինստիտուտի անցած ուղին եւ հաջողությունները:

ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Սերգո Երիցյանը հավաստեց, որ բուհը հավակնում է դառնալ տարածաշրջանի հզոր ուսումնական կենտրոններից մեկը: Նա հայտնեց, որ բուհին ԿԳ նախարարությունը կնվիրաբերի ֆիզիկայի, գյուղատնտեսության նախարարությունը՝ քիմիայի լաբորատորիաներ:

Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը, ողջունելով ներկաներին, ապագա ուսուցիչներին խորհուրդ տվեց լավ սովորել, դառնալ լիարժեք մասնագետներ: Նա մեկ անգամ եւս հիշեցրեց, որ գյուղական դպրոցներում մանկավարժական կադրերի պակասը լրացնելու միակ ելքը պետպատվերով սովորողներին ավարտելուց հետո գյուղ գործուղելն է, որի մասին ինքը առաջարկություն է ներկայացրել կառավարությանը:

Շնորհավորանքի խոսք ասացին նաեւ ԱԺ պատգամավոր, ինստիտուտի ինֆորմատիկայի եւ կիրառական առարկաների ամբիոնի վարիչ Վահրամ Բաղդասարյանը, մանկավարժության ու հոգեբանության ֆակուլտետի դեկան Թերեզա Շահվերդյանը, պատմության ամբիոնի վարիչ Սամսոն Քառյանը եւ ուրիշներ:

Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեպուհ եպս. Չուլջյանի օրհնանքի խոսքից հետո կատարվեց մասնաշենքի հանդիսավոր բացումը:

Լրագրողներին տված ճեպազրույցի ժամանակ ԿԳ նախարարն անդրադարձավ դպրոցների օպտիմալացմանը, նշելով, որ կրճատված ուսուցիչների քանակը հանրապետությունում չի անցնում 5 հազարից: Նա հավաստիացրեց նաեւ, որ ուսումնասիրվում են բոլոր դիմում-բողոքները, որոնց օբյեկտիվ լուծում է տրվում:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Իրավիճակ

Ով է նստել ջրաղբյուրի բերանին

Ինքնիշխանության ու ապաշնորհ կառավարման պտուղները

Կինը փականը բացեց, եւ ծորակից հորդաց լորձանման ջուրը: Բաժակի հատակին նստեցին դեղին, մանրագույն մասնիկներ: Կոտայքի մարզի Գառնի գյուղի բնակիչների հավաստմամբ, իրենք հենց այդպես էլ օգտագործում են ջուրը ամանները լվանալու, լվացք անելու, երբեմն նույնիսկ խմելու համար: Մի քանի անգամ փորձել եւ չեն հիվանդացել: Իսկ մշտապես եռացրած ջուր չեն կարող օգտագործել՝ հոսանքի ծախսն է ավելանում: Գյուղի անասնաբույժ Գուրգեն Խաչատրյանը իզուր է հորդորում նրանց, թե այդ որակի ջուրը նույնիսկ անասուններին տալը վտանգավոր է:

Երեւանի Արաբկիր եւ Կենտրոն համայնքներում խմելու ջրի աղտոտման հայտնի պատմությունը հասարակական կրքեր բորբոքեց՝ մեծ աղմուկ բարձրացնելով մամուլում: Եվ իշխանությունները ստիպված եղան հաշվի նստել իրողության հետ: Գառնի գյուղի բարձրադիր հատվածի այս թաղամասում 450-ից 500 տնտեսություն է ապրում: 90-ական թթ. առ այսօր խմելու ջուր չեն ունեցել. սրանից նրանից մեքենա խնդրելով դույլերով ջուր են բերել օրվա ու շաբաթվա օգտագործման համար: Բողոքի պատասխանը համր լռությունն է եղել, հոգնել են անօգուտ պայքարից: Ամռանը նույնիսկ ծայրահեղ քայլի դիմեցին՝ փակելով Գեղարդ տանող ավտոմայրուղին: Արդյունքը օրը 2-3 ժամ տրվող այս ժանգագույն ջուրը եղավ:

Շատերը, թողնելով իրենց տունն ու այգին, ստիպված տեղափոխվել են գյուղի ցածրադիր հատվածները, որոնք ջրի խնդիր գրեթե չունեն, եւ օրվա ընթացքում ինչքան էլ ջուր տան, գոնե այդպիսի կասկածելի բաղադրություն չունի:

Կոտայքի մարզն ընդհանրապես, իսկ 8 հզ. բնակչությամբ Գառնի գյուղն առանձնապես հարուստ է ջրային պաշարներով: Ջրաղբյուրներն այնքան առատ են ու հորդահոս, որ մայրաքաղաքին էլ կարողանում են սպասարկել: Խորհրդային շրջանի տեխնիկատնտեսական նախագծերով մարզի ջրամատակարարումն իրականացվել է պոմպերի միջոցով, քանի որ ջրաղբյուրներն այստեղ ավելի ցածր նիշերի վրա են, քան բնակավայրերի մեծ մասը: Բացի այդ, հոսանքի սակագինը ցածր է եղել, եւ ջրամատակարարման որեւէ խնդիր չի առաջացել: Նույն սկզբունքով էլ Գառնի գյուղը ջուրն ստացել է համանուն կիրճի ջրաղբյուրներից: 250-290 կվտ հզորությամբ էլեկտրաշարժիչներով ջրամատակարարման համակարգը, թեեւ մաշված ու քայքայված վիճակում, այնուամենայնիվ, կարողանում է սպասարկել: Եթե, իհարկե, գործի է գցվում: Հոսանքի սակագների տարբերական թանկացումները անմատչելի դարձրին դրա շահագործումը: Մինչեւ 2000 թ. հոկտեմբերի 1-ը չվճարած հոսանքի պարտքը կազմում է 650 մլն դրամ: Եվ այստեղից էլ ծայր է առել գառնեցիների ջրի խնդիրը:

Համայնքի ջրամատակարարման ու ջրահեռացման սպասարկումը նախկինում իրականացրել է «Հայջրմուղկոյուղին»: 1997-98 թթ. գյուղապետն ու ավագանին դիմեցին ու հետ վերցրին ջրամատակարարման համակարգը՝ որպես իրենց գույք ու սեփականություն: Վերջին, սակայն մատնեցին անտերության: «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ գլխավոր ճարտարագետ Աշոտ Մալխասյանի համոզմամբ, իրենց ենթակայության տակ մնալու կամ թեկուզ հիմա իրենց ենթակայությանն անցնելու դեպքում համայնքը պարտադրված պետք է մի շարք գլխացավանք պատճառող խնդիրներ լուծի՝ հստակեցնի բաժանորդների թիվը՝ բոլորին վճարման դաշտ բերելով, ջրաչափեր տեղադրի, հիմնական միջոցները գույքագրի, գրանցվի կադաստրում, անհրաժեշտ ջրաքանակի հաշվառում, գիշերային ու ցերեկային սակագների հաշվարկ կատարի, այսինքն ենթարկվի բարեփոխումների այն տրամաբանությանը, ինչն այսօր իրականացվում է ողջ հանրապետությունում: Այդ դեպքում նույնիսկ պոմպերի միջոցով ջուր մատակարարելով՝ հնարավոր էր խնդիրը գոնե չթողնել այնպիսի վիճակում, ինչպիսին է այսօր: Սակայն երեւի միայն գյուղապետին հայտնի պատճառներով այս միջոցառումներից ոչ մեկը չի իրականացվել: Նույն վիճակում հայտնված Ջրաբեր գյուղը համակարգի շահագործումը իր կարողություններից վեր համարելով՝ շահագործումն արդեն հանձնել է «Հայջրմուղկոյուղու» ենթակայությանը: Իսկ Գառնիի ղեկավարությունը նման բան ոչ մտադրվել է ձեռնարկել, ոչ էլ տարիներ ինքն է փորձել գյուղացիներին հանել հուսահատ վիճակից:

Ինչպես Գառնիի, այնպես էլ մարզի մյուս ջրազրկված գյուղերի (Ջրաբեր, Զորավան, Ակունք) կենսական այս ամենակարեւոր հոգսը հեշտությամբ կարելի է լուծել ջրամատակարարման համակարգերը ինքնահոս տարբերակի փոխադրելու միջոցով: Ինքնահոս ջրամատակարարման անցման տեխնիկական հնարավորություններ կան Գառնիում, քանի որ գյուղի բարձրադիր հատվածները, եւ դրանցից վերը նույնպես նստած են առատահոս աղբյուրների վրա:

Գառնիի գյուղապետ Աշոտ Վարդանյանը փաստարկների ու արդարացումների մի ամբողջ բանկ ունի: Ջրաչափեր չեն տեղադրում, որովհետեւ մեծ ծախս է, 15-16 մլն դրամ է պետք: Ցանցը չի նորոգվում, պահեստային էլեկտրաշարժիչ չկա, ախտահանման կայանքը չի վերակառուցվում, որովհետեւ գումարներ չկան: Եվ պատասխան մեղադրանք է հղում «Հայջրմուղկոյուղուն», որը դեպի Երեւան գնացող Գառնիի ջրաղբյուրների զբաղեցրած 87 հա տարածքի՝ գյուղին հասանելիք հարկի վճարը ինքն է սեփականում: Իսկ թե ինչու ժամանակին չի նախաձեռնել ինքնահոս համակարգին անցնելու գործը, բացատրում է այն իրողությամբ, որ հոսանքը վճարելու պարտադրանքը այնքան խիստ չի եղել, ինչպես հիմա է՝ համակարգի սեփականաշնորհումից հետո: Եվ թյուր ինքնահանգստացմամբ խնդիրը շրջանցվել է: Գյուղացիների նյարդերն ու համբերությունը տարիներ շահարկելով, նա, ի վերջո, նախաձեռնել է ջրազրկված հատվածն ինքնահոս ջրով ապահովելու «ծանր» առաքելությունը: Գողթնից վերեւ գտնվող աղբյուրներից սկիզբ առնող տարիներ առաջ արդեն կառուցված խողովակաշարերը ձգել են եւս 5-7 կմ-ով եւ խնդիրը լուծված հայտարարել: Ճանապարհը փակելու գյուղացիների հուսահատ քայլից հետո հապճեպ իրականացված այս միջոցառման արդյունքները, սակայն, ավելի են զայրացրել ու հիասթափեցրել գյուղացիներին:

Նոր խողովակաշարերը ձգվել են նորմատիվային կոպիտ խախտումներով՝ գետնի մակերեւութային շերտերում, եւ օրական մի քանի անգամ տրվող ջուրն իր հետ հողի մասնիկներ ու Աստված գիտի, թե էլի ինչ բաղադրությամբ է մտնում գառնեցիների տները: Գյուղացիները պատմում են, որ խողովակաշարի անցած տարածքը առատ է նաեւ կրծողների բներով, եւ թե ինչ անկանխատեսելի իրողությամբ է հղի փաստը, դժվար է ենթադրել: Իսկ գյուղապետը հպարտությամբ եւ անընդմեջ շեշտում է, որ հիմա ինքնահոս ջրատարը 1 վայրկյանում 10-12 լ ջուր է մղում, եւ գարնան դեմ, երբ այդ քանակը կհասցվի 15-17 լ-ի, թաղամասը շուրջօրյա ջրամատակարարում կունենա:

Մենք հանդիպեցինք նաեւ համայնքային ավագանու մի քանի ներկայացուցիչների հետ: Նրանց պատմելով, ինչպես այս, այնպես էլ գյուղի համար կենսական մյուս հարցերի լուծման մեջ ավագանին որեւէ դերակատարում չունի: «Տարվա ընթացքում ավագանու ընդամենը 3 նիստ է գումարվել, գյուղապետը ոնց ուզում, այնպես էլ վարվում է գյուղի ու նրա հիմնախնդիրների հետ», ասում է ավագանու անդամ Վահագն Ստեփանյանը: Իսկ Գուրգեն Խաչատրյանը պնդում է, որ ինքնահոս ջրատարը պետք է գցվեր Հավուց Թառ եկեղեցուց 2 կմ վեր գտնվող աղբյուրներից, որոնց ջուրը մաքուր է ու ստուգված: Ինքնահոս ջրամատակարարման այս տարբերակը ֆինանսատար ու աշխատատար է, բայց խնդրի լուծման վերջնական միջոց կարող էր դառնալ: «Գալակտիկա» գործարանը գյուղին պարտքի դիմաց խողովակներ է տրամադրել, դրանց ծախսը մեջտեղից դուրս է գալիս: Եվ բացի այդ, Գառնիին տրվող տարեկան դոտացիան պատկառելի գումար է՝ 20 մլն դրամ: Այդ հնարավորությունն էլ մաս-մաս օգտագործելով՝ խմելու ջրի հարցն աստիճանաբար կարելի էր լուծել: Վաղուց ի վեր մշակվել է նաեւ ինքնահոս ջրամատակարարման «7 աղբյուրներ» նախագիծը, որը դարձյալ հիմնական լուծում կարող էր դառնալ, բայց կրկին ոչինչ չի ձեռնարկվել: Գյուղի ջրազուրկ հատվածի մի մասին այսօր ջուր մատակարարվում է (օրը 1-2 ժամ) դարձյալ պոմպերի միջոցով: Վարձավճարը չեն մուծում, պոմպերն անմիջապես անջատում են: Ջրի դիմաց հոսանքի տարեկան ծախսը 70 մլն դրամ է կազմում: Իրենց բաժին վարձավճարը գյուղացիների մեծամասնությունը պարտաճանաչորեն մուծում է՝ անկախ նրանից, ինչքան եւ ինչպիսի ջուր է ստանում: Սակայն միշտ էլ հոսանքի վարձը գյուղացիների վճարածի կրկնակին է կազմում, չհաշված պարտքերի մեծ բեռը (35 մլն դրամ), որ կուտակվել է տարիների ընթացքում: Այնպես որ, գառնեցիների փրկությունը միայն ինքնահոս մատակարարման տարբերակն է:

Խնդիրների այն կծիկը, որ հյուսվել է խմելու ջրի հիմնախնդրի շուրջը, եւ պետական, եւ տեղական իշխանությունների անընդունելի կառավարման արդյունք է: Գյուղացիների համբերությունն այլեւս սպառվել է: Նրանք կրկին սպառնում են փակել ճանապարհները, քանի դեռ ամեն օր ծորակներից հոսող զզվելի ժանգաջուրը մի նոր փորձանք չի բերել իրենց գլխին:

ԿԱՐԻՆԵ ԴՈՒԼԵՅԱՆ

www.hetq.am

Վերջին ժամանակահատվածի իրադարձությունները «Օրեր» ամսագրի մեկնաբանմամբ

Պրահայում հրատարակվող «Օրեր» համաեվրոպական անկախ ամսագրի վերջին՝ 2003 թ. 9-10 համարները ներառող օրինակում ներկայացվում են վերջին ազգային, քաղաքական եւ մշակութային իրադարձությունները:

Դրանցից առաջին հերթին կարեւորվել են դեկտեմբերի 16-ին Շվեյցարիայի Ազգային խորհրդում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւի եւ Քվեբեկի Ազգային ժողովում նոյեմբերի 19-ին Հայոց ցեղասպանության օրինագծի ընդունման փաստերը:

Ամսագրի ընթերցողները «Եվրոպական սփյուռք» խորագրի ներքո կարող են ծանոթանալ Բելգիայի հայ համայնքի պատմությանն ու այսօրվան: Եթե 11-րդ դարում Բելգիայում հայտնված առաջին հայերն զբաղվում էին գորգերի ու բամբակի առեւտրով, իսկ 19-րդ դարում հայ երիտասարդներն, այդ թվում եւ Դանիել Վարուժանը, սովորում էին Բելգիայի համալսարաններում, ապա այժմ բելգիահայության համեմատաբար հին մասը զբաղվում է ադամանդի առեւտրով, իսկ վերջին տարիներին Հայաստանից Բելգիա տեղափոխված 10000 հայերի մեծ մասն ունի քաղաքացիություն, աշխատանք ստանալու եւ ֆլամանդերենի չիմացությունը հաղթահարելու խնդիր: Հայկական տարբեր կազմակերպություններում ուսուցանում են տարբեր լեզուներ՝ եւ ֆլամանդերեն եւ հայերեն:

Բելգիայի հայաբնակ բոլոր քաղաքներում գործում է մեկական հայկական դպրոց, իսկ Բրյուսելում կա 5 դպրոց, որոնցից մեկում դասավանդվում է արեւմտահայերեն, մյուս չորսում՝ արեւելահայերեն: Դպրոցներն ապահովված են անհրաժեշտ գրականությամբ, սակայն աշակերտները քիչ են, քանի որ շատ հայեր չեն ցանկանում, որ իրենց երեխաները հայերեն գիտենան:

Չնայած դրան բելգիահայությունը բավական ակտիվ մասնակցում է հայ բարերարների միջոցներով եւ Վազգեն Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի օրհնությամբ Բրյուսելում կառուցված Բելգիայի միակ Սբ. Մարիամ Մագթաղենացի հայկական եկեղեցում ամեն կիրակի տրվող պատարագին: Գործում է նաեւ բելգիահայ համայնքի մշակութային կյանքը կազմակերպող կոմիտե, որի արդեն 25 տարի 750 օրինակ տպաքանակով լույս տեսնող «Հայ» խորագրով տեղեկատուն անդրադառնում է բելգիահայությանը հուզող հարցերին: Ի թիվս հայկական մի շարք կազմակերպությունների Բելգիայում գործում է նաեւ Հայ դատի եվրոպական հանձնախմբի ներկայացուցչություն: 1920-ականներին ձեւավորված բելգիահայ համայնքն այժմ 15000 է:

«Օրեր» ամսագիրը հաջորդիվ անդրադառնալով եվրոպական կառույցների եւ Հայաստանի փոխհարաբերություններին, ներկայացնում է նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի այցը Բելգիա եւ Բրյուսելում ունեցած հանդիպումները, որոնցից հետո ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը հայտարարել է. «Հայաստանը դարձել է Հարավային Կովկասում ՆԱՏՕ-ի հուսալի գործընկերը»: Իսկ ԵՄ խորհրդի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանան նշել է, որ Հայաստանի հետ հարաբերությունների բարելավումը նախապայման չի հանդիսանում Թուրքիայի ԵՄ-ին անդամակցելու համար: Իր հերթին ՀՀ նախագահն էլ նշել է, որ Հարավային Կովկասի երկրների նկատմամբ ԵՄ նոր քաղաքականության ձեւավորման անհրաժեշտության մասին Հայաստանի դիրքորոշումը Բրյուսելում ըմբռնումով են մոտենում:

Տարածաշրջանային իրադարձություններից բնականաբար առանձնացվում է այսպես կոչված «թավշյա» հեղափոխությունը՝ «Վրաստանն ու հայերը» խորագրում: Վրաց ազգայնականներն արդեն «թավշյա» կամ «վարդյա» հեղափոխությունն անվանում են «հայկական հեղափոխություն», նկատի ունենալով Զուրաբ Ժվանիայի եւ Նինո Բուրջանաձեի մայրական գծով հայկական ծագումը, իսկ Միխայիլ Սաակաշվիլու Նյու Յորքում ուսանելու տարիներին Վան Գրիգորյանին ընկերակցելը: Նույն ազգայնական շրջանակները Շեւարդնաձեին տապալելու հարցում մեղադրում են Միացյալ Նահանգների հայկական լոբբին:

Պակաս հարուստ չէ ամսագրի նաեւ մշակութային անդրադարձը:

Սեպտեմբերի վերջին շուրջ 20 օր անցկացվել է «Պրահայի աշուն» 13-րդ միջազգային երաժշտական փառատոնը: Մոսկվայի կամերային նվագախումբը եւս դաշնակահար, նվագավար Կոնստանտին Օրբելյանի ղեկավարությամբ մասնակցել է փառատոնին: Ամսագրի ներկայացրած ընդարձակ հարցազրույցից պարզ է դառնում, որ 1956 թ.-ին Ռուսաստանից Սան Ֆրանցիսկո տեղափոխված Հարրի Օրբելյանի որդի եւ Հայաստանի հեռուստատեսության ու ռադիոյի էստրադային նվագախմբի նվագավար, կոմպոզիտոր Կոնստանտին Օրբելյանի եղբորորդի, դաշնակահար Կոնստանտին Օրբելյանն ունենալով բացառիկ երաժշտական ձիրքեր դեռ 11 տարեկանից ելույթներ է ունեցել Սան Ֆրանցիսկոյի սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ: Հաջորդել են մեծաթիվ ու մեծարժեք հաջողություններ՝ բերելով միջազգային ճանաչում: Եվ արդեն 14 տարի Կոնստանտին Օրբելյանը հետաքրքրությամբ աշխատում է Մոսկվայի կամերային նվագախմբի հետ:

«Օրերի» ներկայացվող համարում տպագրվել է նաեւ Արնոշտ Չեռնիկի «Արշավ դեպի Արարատ» ճամփորդական նոթերի երրորդ մասը, որին հաջորդում է ռուսական մամուլից թարգմանաբար ներկայացվող մի ռեպորտաժ, որում ասվում է, թե Անդրեյ Պոլյակովի ղեկավարած ռուսական արշավախումբն Արարատ լեռից 30 կմ հեռու գտել է Նոյյան տապանը: Տեղի քրդերի խոսքերով, տապանը 1948 թ.-ի երկրաշարժի ժամանակ դուրս է մղվել եւ այդ պահին շրջակայքը լույսով է ողողվել: Սակայն գիտական գնահատական կարելի է ակնկալել 2004 թ.-ին կազմակերպվելիք արշավից հետո:

Առաջին անգամ ամսագիրը հնարավորություն է ընձեռում Նարեկացու «Մատյան ողբերգության» պոեմի մի քանի հատվածներ չեխերեն ընթերցելու:

«Օրեր» ամսագրում ներկայացված է նաեւ 2003 թ.-ի «Զանգակ-97» հրատարակչության 500 օրինակով լույս ընծայած Հրանտ Մաթեւոսյանի «Հրանտ կամ դառնամուխ կյանք» գրքից «Լինել» գլուխը:

ՆՈՒՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Միջազգային

Խաչակիրները

Ուղղափառ արմատականությունը տեղի չի՞ տա Վրաստանում

Հունվարի 25-ին Վրաստանում տեղի է ունենալու նորընտիր նախագահի, 36-ամյա Միխայիլ Սաակաշվիլու երդմնակալության արարողությունը: Ըստ վրացական մամուլի, «թավշյա» նախագահին օրհնելու է Վրաց ուղղափառ եկեղեցու պատրիարք Իլիա Երկրորդը: Ընդ որում, նա Սաակաշվիլուն օրհնելու է ոչ թե Թբիլիսիի Սիոնի տաճարում կամ Մցխեթում, այլ Արեւմտյան Վրաստանի Գելաթի վանքում, որտեղ թաղված է Վրաստանի թագավոր Դավիթ Շինարարը:

Վերադառնալով Թբիլիսի, Սաակաշվիլին խորհրդարանի շենքի վրա կբարձրացնի վրացական նոր դրոշը (նախագահն արդեն հայտարարել է, որ չի աշխատի Շեւարդնաձեի գրասենյակում), ապա խորհրդարանի շենքում աջը կդնի Աստվածաշնչի վրա, ծնկի կգա ու կհամբուրի պետական նոր դրոշը:

Վրաստանի խորհրդարանը հունվարի 14-ին 147 կողմ եւ 1 դեմ քվեներով օրենք ընդունեց երկրի նոր պետական դրոշի մասին: Երկրի խորհրդանիշներից մեկը՝ նոր դրոշը, այնքան էլ նոր չէ: Երբ 2001 թ. Սաակաշվիլին գժտվեց Շեւարդնաձեի հետ, ապա իր համախոհների հետ հիմնադրեց «Միացյալ ազգային շարժումը», կուսակցությունն ընտրեց ճերմակ կտավի վրա պատկերված հինգ ուղղափառ խաչերով դրոշը՝ չորսը եզրերին եւ մեկը՝ առավել մեծը, կենտրոնում: Ահա այս դրոշն է փոխարինելու մենշեւիկյան Վրաստանի (1918-1921 թթ.) եւ ԽՍՀՄ-ից անկախացած Վրաստանի եռագույնին՝ սպիտակ, մուգ կարմիր եւ սեւ:

«Վարդյա» եռյակը՝ Սաակաշվիլին, Զուրաբ Ժվանիան եւ Նինո Բուրջանաձեն՝ հնգախաչ դրոշի ներքո տապալեց Էդուարդ Շեւարդնաձեին, եւ նրանց պնդմամբ՝ հենց այդ դրոշն էլ պետք է դառնա նոր Վրաստանի խորհրդանիշը, մինչդեռ նախկին դրոշի սեւ գույնը սգո տրամադրություն էր թողնում, «այդ պատճառով էլ Վրաստանը կորցրեց Աբխազիան ու Ցխինվալի շրջանը»:

Հին դրոշը նորով փոխարինելը տեւեց մի քանի ժամ, խորհրդարանում չեղան լուրջ քննարկումներ, լուսանցքային տեղ տրվեց վրաց մտավորականության, երկրում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների կարծիքին, մի խոսքով, պետության խորհրդանիշներից կարեւորագույնն ընդունվեց հեղափոխական տրամադրությամբ:

Խորհրդարանի հայ եւ ադրբեջանցի պատգամավորներ Վան Բայբուրթյանը, Ռամիզ Բաքիրովն ընդունելի համարեցին հնգախաչ դրոշը, հիշեցնելով, որ 12-րդ դարում Դավիթ Շինարար թագավորը հենց այդ դրոշի ներքո է միավորել Վրաստանի ոչ վրաց բնակչությանը:

Անշուշտ, թե ինչ դրոշ պետք է ունենա Վրաստանը, այդ երկրի ներքին խնդիրն է:

Պարզապես արժե հիշեցնել, որ երկիրը որդեգրել է պետական կառուցվածքի եվրոպական մոդելը, անդադար կրկնում է, որ հավատարիմ է մնալու ժողովրդավարության եվրոպական չափանիշներին, ակնարկում է երկիրը ֆեդերալ դարձնելու մտադրությունների մասին, սակայն, մյուս կողմից, հապճեպ փոխարինում է հին դրոշը նորով, ինչը, «հեղափոխական էյֆորիայից» հետո կարող է այնքան էլ ընդունելի չլինել երկրի ոչ վրացի, ոչ վրացադավան եւ հատկապես մահմեդական բնակչության համար:

Ժամանակին, երբ Սաակաշվիլին Թբիլիսիի քաղաքային խորհրդի նախագահն էր եւ քաղաքապետարանի շենքի վրա բարձրացրեց հնգախաչ դրոշը, ինչպես ոչ վրացի, այնպես էլ վրացի բնակչության շրջանում դժգոհության ալիք բարձրացավ, եւ դատարանի միջամտությամբ այդ դրոշը ցած բերվեց:

Վրաստանը հպարտանում էր, որ երկրում ավելի քան 100 ազգություններ են ապրում, իրավամբ Թբիլիսին համարվում էր կրոնական եւ ազգային հանդուրժողականության խորհրդանիշ-քաղաք, սակայն վերջին 10-15 տարիներին այս երկիրն ապրում է ազգայնամոլությամբ, ընդգծված տեղ տալով վրացական եկեղեցուն, վրաց ուղղափառ գաղափարախոսությանը: Վրաց ազգի բացառիկության, վրաց ուղղափառության յուրահատկության առասպելը բոլորովին էլ չի խոսում այդ երկրի կրոնական, ազգային հանդուրժողականության օգտին:

Այս առումով Սաակաշվիլին դեռեւս չի զատորոշվել Շեւարդնաձեից: Նախկին նախագահն ասում էր. «Վրաստանը յուրահատուկ պետություն է, մենք՝ վրացիներս՝ յուրահատուկ ազգ ենք: Մի առիթով ասել եմ. վրաց ֆենոմենը պետք է դառնա գիտական հետազոտության առարկա»: Երկու օր առաջ Սաակաշվիլին հայտարարեց, թե վրացիներն ամենահին եվրոպացիներն են, կրկին ակնարկելով վրաց ազգի յուրահատկությունը:

Սաակաշվիլու խաչերը, երկրի նոր դրոշը, նոր նախագահի ազգայնամոլական, ազգային բացառիկության դրսեւորումները չեն խոսում ժողովրդավարության եւ եվրոպական չափանիշներին Վրաստանի հավատարմության մասին:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Բաղդադում պայթյուն եւ 25 զոհ կոալիցիոն ուժերի շտաբի մոտ

Իրաքցի պարտիզանները վերազինվում են

Բաղդադից Ֆրանսպրեսի թղթակիցը հաղորդում է, որ կիրակի առավոտյան ուժգին պայթյուն է տեղի ունեցել Սադդամ Հուսեյնի նախկին պալատի շրջանում, որտեղ ներկայումս գտնվում է ամերիկյան զորքերի գլխավոր շտաբը: Պայթուցիկով լի ավտոմեքենան կանգնած է եղել գլխավոր շտաբի մոտ, որտեղ կային ուրիշ մեքենաներ, ինչպես նաեւ իրաքցի ծառայողներ, որոնք պետք է շենք մտնեին խուզարկվելուց հետո: Մեքենան պայթեցրել է մահապարտ ահաբեկիչը:

Կոալիցիոն ուժերի խոսնակը հայտնել է, որ պայթյունից զոհվել են 25 անձինք, այդ թվում Պենտագոնի աշխատակից երկու ամերիկացիներ: Վիրավորների թիվը հասնում է 100-ի: Ի դեպ, իրաքցիների շրջանում տվյալ վայրը հայտնի է «Մարդասպանների դարպաս» անունով: Կոալիցիոն ուժերի հրամանատարության տվյալներով, զոհերի թիվը 20 է: Մյուս 5 զոհերի վերաբերյալ տեղեկություններ են ստացվել Բաղդադի հիվանդանոցներից:

Իրաքի ամերիկյան վարչակազմի ղեկավար Փոլ Բրեմերը հայտարարել է, թե Բաղդադի կենտրոնում տեղի ունեցած ահաբեկչությունը չի ազդի երկրում իշխանությունն իրաքցիներին հանձնելու ԱՄՆ-ի եւ դաշնակիցների ծրագրերի վրա: «Այս ահաբեկչությունն Իրաքում ազատությունը, առաջընթացը եւ ժողովրդավարությունը տապալելու նախկին վարչակազմի ձգտման հերթական պարզ վկայությունն է: Այդ մարդիկ պարտություն կկրեն», ասել է Բրեմերը:

Այս տարի Բաղդադում առաջին անգամ իրականացված տվյալ ահաբեկչությունը խոշորագույնն է հոկտեմբերի 27-ին Կարմիր խաչի նստավայրի եւ ոստիկանության 4 տեղամասերի մոտ կազմակերպված ահաբեկչություններից հետո (42 զոհ):

Միաժամանակ Ֆրանսպրեսը եւ «Ալ Ջազիրա» հեռուստաընկերությունը հաղորդում են, որ կիրակի երեկոյան մեկ ուրիշ ահաբեկչություն է տեղի ունեցել իրաքցի շիա մահմեդականների սրբազան քաղաք Քերբելայում: Իմամ Աբբասի դամբարանից մոտ 100 մետր հեռու պայթեցված ռումբից վիրավորվել են 13 անձինք: Քաղաքի կենտրոնում, ճամփեզրին փաթեթի մեջ դրված ռումբը պայթել է այն պահին, երբ իրանցի եւ իրաքցի ուխտավորները շարժվում էին դեպի իմամ Հուսեյնի եւ նրա խորթ եղբայր Աբբասի դամբարանները:

Իր հերթին Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ իրաքցիների դիմադրության շարժման մասնակիցները սկսել են ռազմական տեխնիկայի առավել բարդ նմուշներ օգտագործել կոալիցիոն ուժերի դեմ իրականացվող հարձակումների ժամանակ: Այս հետեւությանն են հանգել ամերիկացի փորձագետները կոալիցիոն ուժերի ուղղաթիռների եւ զրահամեքենաների ոչնչացման հանգամանքների մանրակրկիտ ուսումնասիրությունից հետո: Խոսքը մասնավորապես ռուսական «Իգլա» զենիթահրթիռային շարժական համալիրների մասին է, որոնք իրենց ցուցանիշներով զգալիորեն գերազանցում են անցյալում իրաքցի պարտիզանների օգտագործած «SA-7» համալիրներին:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Հայ-թուրքական սահմանը կցանկանայինք բաց տեսնել»

Ասում է Մեծ Բրիտանիայի դեսպանը

ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Թորդա Էբբոթ-Ուոթը «Ռեգնում» գործակալությանը տված հարցազրույցում ասել է, որ «Չնայած Հարավային Կովկասն ընկալվում է որպես մեկ ամբողջական միավոր, բայց դրանք (Հայաստան, Վրաստան, Ադրբեջան) երեք բացարձակապես տարբեր պետություններ են տարբեր կրոններով եւ մշակույթով, աշխարհայացքով»: «Բոլորին հայտնի է, թե ինչ դժվարություններ են առաջ գալիս Ղարաբաղյան հակամարտության հետեւանքով, որտեղ ունենք միմյանց հակասող միջազգային սկզբունքներ, պետության տարածքային ամբողջականության պահպանում եւ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունք: Զինադադար հաստատելուց անցել է 10 տարի, ինչն, անշուշտ, նախընտրելի է, քան բուն հակամարտությունը», ասել է դեսպանուհին:

Էբբոթ-Ուոթը տարածաշրջանում հաղորդակցության միջանցքների, այդ թվում Նախիջեւանով անցնող, ձեւավորումը հակամարտությունների կարգավորման գործընթացի մաս է համարել:

«Մեծ Բրիտանիան որեւէ խնդիր չի տեսնում հայ-իրանական կամրջում, Հայաստանն ինքը պետք է որոշի՝ ում հետ գործ ունենալ: Բայց մենք կցանկանայինք հայ-թուրքական սահմանը բաց տեսնել: Հաշվի առնելով Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը, կարծում եմ, դա կլիներ շատ օգտակար: Մենք հավանում ենք Հայաստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ հարաբերությունների սերտությունը. Ռուսաստանը եղել եւ մնում է «մեծ հարեւան»: Միեւնույն ժամանակ մենք շատ ենք ողջունում Հայաստանի՝ եվրամիության հետ սերտ հարաբերություններ հաստատելու ձգտումները», ասել է դեսպանուհին:

Անդրադառնալով հայ-վրացական հարաբերություններին, Էբբոթ-Ուոթն ասել է. «Հայաստանին պետք է ծաղկուն եւ կայուն Վրաստան: Այդ երկրում իրավիճակի վատթարացումն անմիջապես ազդելու է Հայաստանի վրա»:

Հայոց ցեղասպանության մասին խոսելիս դեսպանուհին արտահայտել է իր երկրի տեսակետը. «Մեծ Բրիտանիան ընդունում է, որ 1915 թ. տեղի ունեցած դեպքերը եղել են զանգվածային սպանություններ, որոնց համար պատասխանատու են թուրքերը: Ես խնդիր չեմ տեսնում դա գազանություն անվանելու: Դա չպետք է տեղի ունենար անգամ պատերազմի ընթացքում: Բայց չեմ կարծում, որ այդ փաստի ճանաչումը որպես ցեղասպանություն շատ օգտակար լինի: Հայերը պետք է հարգեն սպանվածների հիշատակը..., բայց հայերը պետք է նայեն դեպի առաջ եւ կառուցեն նոր Հայաստան: Մեծ Բրիտանիայի կառավարությունը 1915 թ. տեղի ունեցածը ճանաչում է գազանություն եւ զանգվածային սպանություններ»:

Հ. Գ. *Այսօր ժամը 11:00-ին տեղի կունենա ՀՀ-ում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանի մամուլի ասուլիսը:*

Ըստ հարցումների, նոյեմբերյան ընտրություններում Ջորջ Բուշը պարտվելու է

Նոյեմբերի 2-ին ԱՄՆ-ում կայանալիք նախագահական ընտրությունները կարող են ավարտվել ներկայիս նախագահ Ջորջ Բուշի պարտությամբ: Այդ են վկայում «Նյու Յորք թայմս» թերթի եւ CBS հեռուստաընկերության անցկացրած հարցման տվյալները, որոնք հրապարակվել են կիրակի օրը:

Ֆրանսպրեսը նշում է, որ Սադդամ Հուսեյնի ձերբակալությունից հետո Բուշի ժողովրդականությունն աճեց, բայց վերջին մեկ ամսում 8 տոկոսով նվազել է եւ ներկայումս հասնում է հազիվ 50 տոկոսի: Հանրային կարծիքի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ եթե նախագահական ընտրություններն անցկացվեին ներկա պահին, ապա ընտրողների 45 տոկոսը կքվեարկեր դեմոկրատների թեկնածուի օգտին, եւ միայն 43 տոկոսը՝ Բուշի օգտին:

«Թայմ» հանդեսի եւ CNN հեռուստաընկերության անցկացրած հարցումն իր հերթին վկայում է, որ ներկայումս ամերիկացիների 49 տոկոսը կողմ է Բուշի վերընտրությանը, մինչդեռ 48 տոկոսը դեմ է:

Հարցումները նաեւ ցույց են տալիս, որ դեմոկրատների գլխավոր թեկնածուն Վերմոնտի նախկին նահանգապետ Հովարդ Դինն է, որին պաշտպանում է ընտրողների 24 տոկոսը: Ժողովրդականությամբ նրան զիջում են պաշտոնաթող գեներալ Վեսլի Քլարկը (12) եւ կոնգրեսականներ Դիկ Գեփարդը (11) եւ Ջոն Քերին (7):

Թեեւ ամերիկացիների 68 տոկոսը հավանություն է տալիս Բուշի հակաահաբեկչական քաղաքականությանը, Իրաքում նրա ձեռնարկումներին կողմ է 48 տոկոսը, դեմ՝ 46 տոկոսը: ԱՄՆ-ում նախագահի վարած տնտեսական քաղաքականությունը դատապարտում է երկրի բնակչության 51 տոկոսը, եւ միայն 44 տոկոսն է դրական գնահատում:

«Թայմի» եւ CNN-ի վերջին հարցման համաձայն, ամերիկացիների 48 տոկոսը կարծում է, որ Բուշն Իրաքի դեմ պատերազմելու մտադրություն է ունեցել 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից առաջ: Ի դեպ, օրեր առաջ այդ կարծիքը հաստատել էր ֆինանսների նախկին նախագահ Փոլ Օնիլը, իր հեռուստաելույթում հրապարակելով վարչակազմի գաղտնի փաստաթղթերից մեկը:

Ստոկհոլմում Իսրայելի դեսպանին խնդրել են դեսպանության նոր շենք գտնել

Ստոկհոլմում Իսրայելի դեսպանության համար վարձակալված շենքի սեփականատերը «անվտանգության նկատառումներով» դեսպանին խնդրել է կարճ ժամկետում նոր շենք գտնել: Այդ մասին երեկ Իսրայելի ռադիոյին տված հարցազրույցում ասել է Շվեդիայում Իսրայելի դեսպան Ցվի Մազելը:

Երեկ նրան Շվեդիայի ԱԳՆ էին կանչել ուրբաթ օրը Ստոկհոլմի պատմության թանգարանում պատահած միջադեպի կապակցությամբ: Ցեղասպանության դեմ ուղղված միջազգային խորհրդաժողովի առթիվ թանգարանում ցուցադրության բացումից հետո Մազելը փորձել էր ոչնչացնել «Սպիտակաձյունիկը եւ ճշմարտության խելահեղությունը» հորինվածքը:

Դեսպանը պոկել էր հաղորդալարերի ցանցը եւ լուսավորման լամպը գցել արնագույն ներկված ջրով լի փոքր ավազանի մեջ, որտեղ պաղեստինցի կին մահապարտ ահաբեկիչ Խանադի Ջարադատի պատկերով նավակ կա: 2003 թ. հոկտեմբերի 4-ին այդ կինը Հայֆա քաղաքի «Մաքսիմ» ռեստորանում իրեն պայթեցնելով սպանել էր 21 եւ վիրավորել տասնյակ իսրայելցիների:

Ցվի Մազելի դիրքորոշումը կիրակի օրը պաշտպանել էին Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը եւ արտգործնախարար Սիլվան Շալոմը: Ստոկհոլմում Իսրայելի դեսպանության շենքի սեփականատերը, սակայն, վախենում է հնարավոր ահաբեկչություններից եւ իսրայելցիներին խնդրել է շուտափույթ ազատել շենքը:

Գ. Ք.

Մշակույթ

Վերջին 10-15 տարում այնքան գրքեր են հրատարակվել, որ դժվար է անուն առ անուն բոլորը հիշելը: Եվ դրա կարիքը բնավ չկա, որովհետև շատ ավելի մեծ չափաբաժին է կազմում գեղարվեստական խոտանը: Ու հասկանալի է, որ այս իրավիճակում իսկապես արժեքավոր գրքեր դուրս են մնում քննադատության դաշտից կամ արժանի գնահատական չի տրվում դրանց: Այս «բախտին» է արժանացել նաև բանասիրության դոկտոր Դավիթ Գասպարյանի աշխատասիրությամբ հրատարակված «Եղիշե Չարենց. Նորահայտ էջեր» աշխատությունը (Երևանի համալսարանի հրատարակչություն, 1996 թ.): (1994) գրքերը, որոնք ամբողջացնում են ժամանակի հայ գրականության և իրականության ճշմարիտ պատկերն ընդհանրապես:

Եվ ահա կա այս գիրքը. «Եղիշե Չարենց. Նորահայտ էջեր»:

Գրքում ներկայացված են բանաստեղծի ոտանավորները, բանաստեղծությունները, օրագրային գրառումները, հոդվածները, նամակները, հայտարարությունները, ինչպես նաև 1926 թ. սեպտեմբերի 5-ից 1972 թ. մարտի 24-ը Չարենցի դատավարության և 1935-1937 թթ. դատական հետաքննչական գործերը: Որքան դաժան հալածանքների է ենթարկվել բանաստեղծն այս դատավարության և հետաքննությունների ժամանակ, նույնքան, դիմումներ ու նամակներ հղելով: Միամտությո՞ւն է սա: Ոչ: Վերջին ճիգ, ոչ միայն իրեն, այլև ճշմարտությունը փրկելու վերջին ջանք:

... Մատնագրեր, ելույթներ կուսակցական և գրական ժողովներում, գաղտնի և բացահայտ ցուցմունքներ... Այս ամենը Չարենցին կործանելու համար էր: Սակայն այս մատնագրերի հեղինակները, որոնք Չարենցի «գաղափարակից ընկերներն» ու «բարեկամներն» էին, չէին պատկերացնո՞ւմ, որ ի վերջո կմնան այս գրությունները: Հետո նրանք և նրանց ժառանգները ու պաշտպանները պետք է շատ բան փորձեին «ջնջել», սակայն ահավոր այս ժամանակներում շատ քչերը մնացին անպիղծ:

Չարենցի նորովի մեկնաբանություն

Դավիթ Գասպարյանի «Եղիշե Չարենց. Նորահայտ էջեր» աշխատությունը

Անցած տարիների ընթացքում այս աշխատությունն արժանի ուշադրության չարժանացավ գուցե այն պատճառով, որ լիովին չըմբռնվեց գրքի կարևորությունը: Իսկ որ գիրքը կարևոր է ոչ միայն Չարենցի, հայ գրականության, այլև 20-րդ դարի 20-30-ական թվականների հայ իրականության ճշմարիտ (թեև դաժան) պատկերն ամբողջական տալու առումով, աներկբայելի է: Դավիթ Գասպարյանը հսկայածավալ գործ է արել:

Խոսքերը, ընդհանուր դրույթները երբեմն ոչինչ են: Իսկ ահա փաստերը, վավերագրերը շատ ավելին են ասում: Այս իմաստով գրքում շատ ու շատ կարևոր փաստեր կան, որոնք հարկավոր ու անհրաժեշտ են ոչ միայն գրականագիտության համար: Այնքան խորհրդավոր, կասկածելի, անբացատրելի բան է կուտակվել 20-30-ական թվականներին, որ շատ հաճախ կարող է թյուրիմացությունների հիմք դառնալ: Դավիթ Գասպարյանը կարողացել է բացել այդ ժամանակի ճշմարիտ պատկերը: Եվ եթե մենք տեսնում ենք, որ ահավոր ժամանակներ են եղել, ապա դա բնավ Չարենցի, առավել ևս Դավիթ Գասպարյանի մեղքը չէ:

Չարենցի գրական, հասարակական գործունեությունը և կյանքը ներկայացնելու առումով կարևոր են Եղիշե Չարենցի 6-հատորյակի հրատարակությունը (1962-1968 թթ., ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, աշխատասիրությամբ Ալմաստ Զաքարյանի) և «Անտիպ և չհավաքված երկեր» (1983 թ. Երևան, ՀՀ ԳԱԱ հրատարակչություն, աշխատասիրությամբ Անահիտ Չարենցի): «Անտիպ և չհավաքված երկերի» «Խմբագրության կողմից» նախաբանում ասվում է, որ Չարենցի ստեղծագործությունը «... այս գրքով չի սպառվում, այլ պահանջում է կոլեկտիվ մեծ ջանքեր, նոր որոնումներ արխիվներում, մամուլի էջերում, մասնավոր հավաքածուներում»:

1983 թվականին լույս տեսան Դավիթ Գասպարյանի «Եղիշե Չարենցը և 1920-ական թվականների սովետահայ պոեզիան», «Ողբերգական Չարենցը» (1990 թ.), «Փակ դռների գաղտնիքը. Չարենցը, Բակունցը և մյուսները»

«Այս իրադրության մեջ,- գրում է Դավիթ Գասպարյանը,- տարականն անգամ բարեկամանում է պոետի հետ՝ արժանանում երգով մեծարվելու պատվին (հիշենք Ստալինին ձոնված բանաստեղծությունները): Կասկածանքի ու տխրության ժամին տարականն իր հերթին մխիթարում է պոետին և անգամ մտահոգվում նրա ճակատագրով (հիշենք Կրեմլում հայ պատվիրակության ընդունելությունն ու Չարենցի մասին Ա. Խոջյանին Ստալինի տված հարցերը)...»:

Համատարած ստրկության և ճորտացման պայմաններում, այնուամենայնիվ, գտնվել են մարդիկ, ովքեր կանգնել են Չարենցի համար: 1935 թվականի մայիսի 24-ին, երբ Չարենցի հարցը վերջնականապես լուծել էին հուդաները, գրականագետ Հ. Սուրխաթյանը նամակով դիմում է Լավրենտի Բերիային. «Տխուր է, որ Հայաստանից ինչ-որ մի գործություն, առաջնորդվելով անձնական շահերով, մտադրվել է վերացնել Չարենցին որպես խորհրդային բանաստեղծի, որի ստեղծագործությունը, չնայած նրա որոշ, այլ հարաբերություններում հեշտ ուղղելի (վրիպումներին), ամբողջությամբ եղել և մնում է Հոկտեմբերյան հեղափոխության և սոցիալիզմի ամբողջ կառուցման պատկերը...»:

1935-37 թթ., ինչպես գիտենք, Չարենցի դեմ իշխանությունների նոր պայքարն է եղել, որն ի վերջո հասցրեց պոետի սպանությանը: Հարցաքննվել են Չարենցին մոտ ու ճանաչող շատ մարդիկ: Հազվագյուտներն են առաջինի եղել, որոնցից է և Ներսիկ Ստեփանյանը, որն իրեն շատ վեհանձն ու ասպետորեն է դրսևորում:

գուցե և ավելի հոգեկան կտտանքների է դիմացել այսպես ասած «ազատության մեջ»: Պարզապես սարսափելի է կարդալ ներկայացված փաստերը, որոնք ապացուցում են բարոյականության և մարդկային ամեն ինչի իսպառ խորտակումը:

... 1934 թվականի մարտի 14-ի ամսաթվով Չարենցն այսպիսի օրագրային նշում ունի. «Մահվան մեջ միշտ կա ինչ-որ խայտառակ, ստորացուցիչ, ամոթալի բան: Գոնե այսպիսի տպավորություն է միշտ իմ վրա թողնում ինձ անծանոթ մարդկանց մահը...»: Եվ եթե բանաստեղծը շատ ավելի խղճացել է մահացածին, ապա ավելի ու ավելի շատ տառապել է գոյություն քարշ տվողների այլանդակ բարքից:

Բանաստեղծական գերլարված զգացողության արդյունք են Չարենցի թողած գրությունները: Անշուշտ: Սակայն 70-80 տարի անց մենք նույնպիսի զգացողություն ենք ունենում: Դավիթ Գասպարյանը ոչինչ չի ավելացրել ժամանակի ահավոր պատկերին, բայց և ոչինչ չի թաքցրել, եթե անգամ որոշ դեպքերում ներկայացվածն ի նպաստ Չարենցի չի եղել: Շատ լավ գիտակցելով բռնատիրական ռեժիմի առկայությունը, այնուամենայնիվ, Չարենցը փրկության հույս է կապում հենց այդ ռեժիմի հեղինակների՝ Ստալինի, Բերիայի, Ամատունու և այլոց հետ:

Դավիթ Գասպարյանի «Եղիշե Չարենց. Նորահայտ էջեր» գրքից կարելի է բազմաթիվ հատվածներ բերել, որոնք իսկապես հայտնություն են ոչ միայն չարենցագիտության համար: Կարևորն այն է, որ աշխատությունը պարզապես նորովի է մեկնաբանում Չարենցի կենսագրությունն ու գրական գործունեությունը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Մարտիրոս Սարյան. «Արևը շողում է բոլորիս համար» ժողովածուն՝ բուլղարերեն

Բուլղարական «Սվյաս-2001» հրատարակչությունը վերջերս լույս է ընծայել Մարտիրոս Սարյանի «Արևը շողում է բոլորիս համար» ժողովածուն: Մեծանուն նկարչի մտորումները, տպավորությունները, գնահատականները գրականության, թատրոնի, երաժշտության, ճարտարապետության ոլորտում վաղ շրջանից մինչև XX դար՝ ամփոփված վերոհիշյալ ժողովածուում, թարգմանել է բուլղարահայ Հակոբ Օհանջիյանը:

«Սովետական գրող» հրատարակչության 1986 թ. հայերեն (Մ. Սարյան «Արվեստի մասին») լույս ընծայած գրքի հրատարակիչները և կազմողներն են արվեստաբան Վիլհելմ Մաթևոսյանը և գրականագետ Յուրի Խաչատրյանը: Գիրքը լույս տեսավ Վիլհելմ Մաթևոսյանի առաջաբանով: Սարյանի գրությունների մատենագիտություն կազմողը Յուրի Խաչատրյանն է: Տարիներ առաջ կատարված թարգմանական ժողովածուի տպագրությունը ֆինանսական և այլ պատճառներով ժամանակին չի իրականացել և միայն վերջերս՝ շնորհիվ տեր և տիկին Րաֆֆի և Գայանե Յախշիյանների ԱՄՆ-ում կազմակերպած հանգանակության շնորհիվ, հնարավոր եղավ հրատարակել: «Սվյաս-2001» հրատարակչությունը և թարգմանիչը երախտագիտություն են հայտնում նվիրատուներին, տեր և տիկին Յախշիյաններին և արվեստաբան Շահեն Խաչատրյանին՝ գրքում զետեղված բազմաթիվ լուսանկարները և նկարազարդումները սիրահոժար տրամադրելու համար:

Լրագրական և խմբագրական աշխատանքների բազմամյա փորձառությամբ Հակոբ Օհանջիյանը երկար տարիներ աշխատել է բուլղարական կենտրոնական թերթերում, 7 տարի գլխավորել է բուլղարահայ «Երևան» շաբաթաթերթի աշխատանքները: Յունեսկոյին կից Սոֆիայում գործող բալկանների և միջերկրականյան երկրների պատմության միջազգային փաստավավերագրական կենտրոնում հրատարակչական աշխատանքներին զուգահեռ ուսումնասիրել է բալկանյան երկրների վերաբերյալ հայկական աղբյուրները: 1998 թ. անցել է դասախոսական աշխատանքի Սոֆիայի համալսարանի հայկական բանասիրության ամբիոնում: Օհանջիյանն իր մտավոր գործունեության զգալի մասը հատկացրել է թարգմանական աշխատանքներին: Նա հայ գրականության տարածողներից ու ներկայացնողներից մեկն է Բուլղարիայում:

Տարիների ընթացքում թարգմանել և հրատարակել է հայ դասական և ժամանակակից 22 գրողների (հիմնականում արձակ) շուրջ 28 գիրք (Հրանտ Մաթևոսյան՝ «Նարնջագույն զամբիկը», «Ծառերը», Վարդգես Պետրոսյան՝ «Որտե՞ղ էիր, մարդ Աստծո», Վահան Թոթովենց՝ «Կյանքը հին հռոմեական ճանապարհի վրա», Մուշեղ Գալշոյան՝ «Բովտուն», Ալ. Շիրվանզադե՝ «Քաոս», Աղասի Այվազյան «Սինյոր Մարտիրոսի արկածները», Գուրգեն Մահարի «Երիտասարդության սեմին», Րաֆֆի «Սամվել», Վահագն Գրիգորյան «Փակ սենյակը», Հայկ Խաչատրյան «Հայաստանում», Ագաթանգեղոս «Պատմություն հայոց», Խաչիկ Դաշտենց՝ «Ռանչպարների կանչը» և այլն): Կազմել և հրատարակել է արդի հայ գրողների ստեղծագործությունների 4 ընտրանի՝ տպագրված «Ֆակել», «Պանորամա», «Պլամըկ» գրական հանդեսներում:

Բուլղարահայ մտավորականի հրատարակչական և թարգմանական բեղուն գործունեությունն արժանացել է բուլղարական կառավարության գնահատանքին՝ հեղինակին պարգևատրելով «Կիրիլ և Մեթոդի» ոսկյա առաջին աստիճանի շքանշանով:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԲԱՅԱՆ

Կոմպոզիտոր Վազգեն Մուրադյանի կոմպակտ ձայնասկավառակը

ԱՄՆ-ում՝ «Composer Erebuni Classics» երաժշտական հրատարակչությունում լույս է տեսել Վազգեն Մուրադյանի ստեղծագործությունների կոմպակտ ձայնասկավառակը: Կոմպոզիտորը ծնվել է Հայաստանում, սովորել Երևանի Սպենդիարյանի անվան երաժշտական դպրոցում, ապա Վենետիկի կոնսերվատորիայում: Փարիզի «Աշխարհ» թերթը նշում է, որ 1955 թվականից ԱՄՆ-ում հաստատված երաժիշտն անցյալում առևտրային գործունեություն է ծավալել ընտանիքի կարիքները հոգալու և առավել ազատորեն ստեղծագործելու նպատակով:

Մուրադյանի գործերը կատարվել են ԱՄՆ-ում և Հայաստանում: [illegible] երաժշտական գործիքներ, ինչպիսիք են սաքսոֆոնը, բանջոն, շրթհարմոնը: Դասական ոճով նա գրել է 195 ստեղծագործություն, ընդսմին բոլոր թեմաներն ու մեղեդիներն ինքնօրինակ են:

Ձայնասկավառակի թեթև, երբեմն հորդաբուխ երաժշտությունը մեծ մասամբ հիշեցնում է Մոցարտի, Բեթհովենի գործերը և նորություն գրեթե չի պարունակում: Դրա արժանիքն այն է, որ ձայնագրվել է Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի կատարմամբ՝ դիրիժոր Լորիս Ճգնավորյանի ղեկավարությամբ և ջութակահար Հրաչյա Հարությունյանի մասնակցությամբ: Վազգեն Մուրադյանի [illegible]

Պ. Բ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՇԽԱՐՀ

«Փյունիկն» անհաջողության մասնակից

Մոսկվայում ընթացող «Համագործակցության» գավաթի մրցաշարում անհաջող են հանդես գալիս Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկի» ֆուտբոլիստները: **«C» խմբում** ընդգրկված մեր ֆուտբոլիստներն առաջին երկու հանդիպումներում պարտություններ կրելով, ժամկետից շուտ զրկվեցին քառորդ եզրափակիչ ուղեգրի համար պայքարելու հնարավորությունից: Առաջին խաղում «Փյունիկն» ուժերը չափեց Էստոնիայի չեմպիոն Տալլինի «Ֆլորայի» հետ: Հանդիպման ելքը վճռեց խաղի 32-րդ րոպեին «Փյունիկի» դարպասին նշանակված 11 մ հարվածը, որը նշանակվել էր Կառլ Լոմբեի կողմից խաղի կանոնների խախտման համար: 11 մ հարվածը հստակ իրացրեց էստոնացի Զախովայկոն: Այդ խաղում «Փյունիկը» հանդես է եկել հետեւյալ կազմով. **Արթուր Բեսե, Կառլ Լոմբե (Ժորա Հովհաննիսյան, 46), Մարիան Զեյխու, Ռաֆայել Նազարյան (Արթուր Մկրտչյան, 46, Արարատ Առաքելյան, 74), Ալեքսանդր Թադեւոսյան, Գալուստ Պետրոսյան (Տիգրան Ղարաբաղցյան, 67), Նդումբուկ Բալեդ Բա, Վալերի Ալեքսանյան (Հովհաննես Անտոնյան, 46), Աղվան Մկրտչյան, Լեւոն Փաչաջյան, Էդգար Մանուչարյան (Դավիթ Գրիգորյան, 85)**:

Ինչպես տեսնում եք, «Փյունիկի» կազմում հանդես են եկել «Բանանցից» Առաքելյանն ու Ղարաբաղցյանը, «Միկայից» Գրիգորյանը: Հաջորդ խաղում ապարեզ դուրս եկավ նաեւ ճիրակցի Կարեն Ալեքսանյանը:

Հաջորդ օրը «Փյունիկն» ուժերը չափեց Կիեւի «Դինամոյի» հետ, որն առաջին խաղում ոչ-ոքի էր խաղացել Թուրքմենստանի չեմպիոն «Նիսայի» հետ (1-1): Այդ խաղում էլ Հայաստանի չեմպիոնը չկարողացավ գրավել մրցակցի դարպասը, որը հանդես էր գալիս ոչ հիմնական կազմով: Կիեւցիների հետ խաղի արդեն 14-րդ րոպեին «Փյունիկը» գնդակ ընդունեց սեփական դարպասը եւ մինչեւ խաղավարտ չկարողացավ գտնել մրցակցի դարպասի բանալին: Փաստորեն, այդ պարտությունը փյունիկցիներին զրկեց հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճելու հնարավորությունից: Այդ խաղում «Փյունիկի» կազմն այսպիսին էր. **Արթուր Բեսե, Ալեքսանդր Թադեւոսյան (Արարատ Առաքելյան, 66), Կառլ Լոմբե, Մարիան Զեյխու, Ռաֆայել Նազարյան (Դավիթ Գրիգորյան, 69), Աղվան Մկրտչյան, Նդումբուկ Բալեդ Բա (Հովհաննես Անտոնյան, 62), Գալուստ Պետրոսյան (Տիգրան Ղարաբաղցյան, 72), Վալերի Ալեքսանյան, Էդգար Մանուչարյան (Կարեն Ալեքսանյան, 72), Լեւոն Փաչաջյան (Ժորա Հովհաննիսյան, 76)**:

«Ֆլորան» եւ 2-րդ տուրում հաղթանակ տոնեց 2-0 հաշվով պարտության մատնելով «Նիսային»:

«A» խմբում հաջող են հանդես գալիս Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն եւ Բելառուսի չեմպիոն «Գոմելը»: Առաջին տուրում այս թիմերի միջեւ կայացած հանդիպումն ավարտվեց ոչ-ոքի (2-2): «Պախտակորը» 1-0 հաշվով հաղթեց «Ռեգար-ՏադԱԶ»-ին: 2-րդ տուրում ԲԿՄԱ-ն ու «Գոմելը» միեւնույն 2-1 հաշվով պարտության մատնեցին համապատասխանաբար «Պախտակորին» եւ «Ռեգար-ՏադԱԶ»-ին:

«B» խմբում առյուծաբար խաղ է ցուցադրում Թբիլիսիի «Դինամոն»: Առաջին տուրում Վրաստանի չեմպիոնը 7-1 հաշվով պարտության մատնեց Ղազախստանի «Ժալգիրիս Ակ Ալտինին», իսկ հաջորդ խաղում ոչ-ոքի խաղաց իր գլխավոր հակառակորդ Ռիգայի «Սկոնտոյի» հետ (2-2): Վերջինս մեկնարկում 2-1 հաշվով հաղթել էր Ղազախստանի «Իրտիշին»:

«D» խմբում առաջատարի դերը ստանձնել է «Կաունասը», որն առաջին տուրում ոչ-ոքի խաղաց «Շերիֆի» հետ (0-0), իսկ հաջորդ օրը 2-0 հաշվով հաղթեց Ռուսաստանի պատանեկան հավաքականին: Վերջինս հանդես է գալիս հաշվարկից դուրս: Ռուս ֆուտբոլիստները 1-0 հաշվով հաղթել են Ադրբեջանի «Ղարաբաղ-Ազերսունին», որը հաջորդ խաղում ոչ-ոքի (0-0) էր խաղացել «Շերիֆի» հետ:

Այսօր տեղի կունենան խմբային մրցաշարի ավարտական հանդիպումները, որոնք կանվանեն 1/4 եզրափակիչի մասնակիցներին:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Գոմել	2	1	1	0	4-3	4
2. ԲԿՄԱ	2	1	1	0	4-3	4
3. Պախտակոր	2	1	0	1	2-2	3
4. Ռեգար-ՏադԱԶ	2	0	0	2	1-3	0

«B» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Դինամո Թբ.	2	1	1	0	9-3	4
2. Սկոնտո	2	1	1	0	4-3	4
3. Իրտիշ	2	1	0	1	5-3	3
4. Ժալգիրիս Ակ Ալտին	2	0	0	2	2-11	0

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ֆլորա	2	2	0	0	3-0	6
2. Դինամո Կ.	2	1	1	0	2-1	4
3. Նիսա	2	0	1	1	1-3	1
4. Փյունիկ	2	0	0	2	0-2	0

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Կաունաս	2	1	1	0	2-0	4
2. Ռուսաստան	2	1	0	1	1-2	3
3. Շերիֆ	2	0	2	0	0-0	2
4. Ղարաբաղ	2	0	1	1	0-1	1

Ներքը հասավ Ռոբերտո Կառլոսին

Ռոման Աբրամովիչը շարունակում է գայթակղիչ առաջարկներ հասցեագրել համաշխարհային ֆուտբոլի աստղերին: Նրա հերթական ընտրությունը կանգ է առել Ռոբերտո Կառլոսի վրա: Անգլիական լրատվամիջոցների հաղորդագրության համաձայն, Ռոման Աբրամովիչն առաջարկել է Կառլոսի համար 20 մլն ֆունտ ստեռլինգ: Բրազիլացի ֆուտբոլիստին «Չելսին» 5 տարվա պայմանագիր է առաջարկել, որի համաձայն Կառլոսը տարեկան ավելի քան 4 մլն ֆունտ ստեռլինգ կստանա: Նման պայմաններ աշխարհի եւ ոչ մի ակումբ, այդ թվում եւ Մադրիդի «Ռեալը», չի կարող առաջարկել:

Հետաքրքրական է, որ բրիտանական ակումբի մենեջերները յուրօրինակ ձեւով արձագանքեցին «Ռեալի» երկրպագուների արտահայտած դժգոհությանը Կառլոսի հանդեպ: Վերջին 8 տարիների ընթացքում առաջին անգամ «Մուրսիայի» հետ խաղում «Ռեալի» երկրպագուները սուլոցներով էին արտահայտել իրենց դժգոհությունը Կառլոսի խաղից: Եվ ահա, «Չելսին» շտապեց օգտվել ստեղծված իրավիճակից, մանավանդ որ Ռոբերտո Կառլոսը պատրաստվում է քննարկել «Ռեալի» հետ նոր պայմանագրի պայմանները:

Ջորջ Ֆինիդին «Մայորկայում»

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի 1/16 եզրափակչում Մոսկվայի «Սպարտակի» մրցակից իսպանական «Մայորկան» պայմանագիր է կնքել Նիգերիայի կիսապաշտպան Ջորջ Ֆինիդու հետ: 32-ամյա աջ կիսապաշտպանը ժամանակին արդեն կրել էր «Մայորկայի» մարզաշապիկը: 2000/01 թթ. մրցաշրջանում նա իսպանացիների կազմում անցկացրել էր 31 խաղ, խփել 5 գնդակ: Հետո նա տեղափոխվեց անգլիական «Իպսվիչ»: Ֆինիդին մինչ այդ էլ Իսպանիայի առաջնություններին մասնակցության մեծ փորձ ուներ: 1996-2000 թթ. նա «Բեթիսում» անցկացրել էր 130 խաղ, խփել 37 գնդակ: 1995 թ. Ջորջ Ֆինիդին «Այաքսում» դարձել էր չեմպիոնների գավաթակիր: Վերջին կես տարում Ֆինիդին ոչ մի թիմում հանդես չէր գալիս, ուստի պայմանագրի կնքումը նրա համար լավ նվեր էր Նոր տարվա առթիվ: Իսկ ահա, սերբ ֆուտբոլիստ Յովան Ստանկովիչը ստիպված էր հրաժեշտ տալ «Մայորկային», քանի որ եվրամիության կազմի մեջ չմտնող երկրներից լեգեոներների թիվն ակումբում գերազանցել էր սահմանված քանակը:

Իտալական ակումբը բանակցում է Գերմանիայի «Վերդերի» հետ թիմի կիսապաշտպան Քրիստիան Լիստեճին հրավիրելու հարցի շուրջ: Հունգարացի ֆուտբոլիստն առայժմ հրաժարվում է երկարաձգել պայմանագիրը գերմանական ակումբի հետ, քանի որ Լիստեճին առաջարկվող պայմանները չեն բավարարում: Եթե մինչեւ առաջնության ավարտն իրավիճակը չփոփոխվի, ապա ֆուտբոլիստն ազատ խաղացողի կարգավիճակ կստանա: Ուստի «Վերդերին» ձեռնտու է ֆուտբոլիստին վաճառել այժմ: Նշենք, որ «Վերդերն» առաջիկայում կզրկվի իր առաջատար երկու ֆուտբոլիստներից՝ բրազիլացի Այլտոնից եւ սերբ Կրստաիչից, որոնք մրցաշրջանի ավարտից հետո տեղափոխվելու են «Շալկե-04»:

Ընտրական 1-ին խմբի խաղացանկը հաստատվել է

Ինչպես տեղեկացրել էինք, հունվարի 15-16-ին Ամստերդամում Հայաստանի, Չեխիայի, Հոլանդիայի, Մակեդոնիայի, Ֆինլանդիայի, Ռումինիայի եւ Անդորրայի հավաքականների գլխավոր մարզիչների եւ ֆեդերացիաների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ տեղի է ունեցել ֆուտբոլի աշխարհի 2006 թ. առաջնության ընտրական մրցաշարի խաղացանկը: Եվ ահա, քննարկման արդյունքում կողմերը համաձայնության են եկել խաղացանկի շուրջ եւ հաստատել այն: Հայաստանի հավաքականն ընտրական առաջին խմբում իր անդրանիկ հանդիպումը կանցկացնի Մակեդոնիայի հավաքականի հետ օգոստոսի 18-ին, մրցակցի դաշտում:

Ընթերցողներին ենք ներկայացնում ընտրական առաջին խմբի խաղացանկը:

2004 թ.

Օգոստոսի 18-ին
Մակեդոնիա-Հայաստան
Ռումինիա-Ֆինլանդիա

Սեպտեմբերի 4-ին
Ֆինլանդիա-Անդորրա
Հոլանդիա-Չեխիա
Ռումինիա-Մակեդոնիա

Սեպտեմբերի 8-ին
Հայաստան-Ֆինլանդիա
Անդորրա-Ռումինիա

Հոկտեմբերի 9-ին
Ֆինլանդիա-Հայաստան
Չեխիա-Ռումինիա
Մակեդոնիա-Հոլանդիա

Հոկտեմբերի 13-ին
Հայաստան-Չեխիա
Անդորրա-Մակեդոնիա
Հոլանդիա-Ֆինլանդիա

Նոյեմբերի 17-ին
Հայաստան-Ռումինիա
Անդորրա-Հոլանդիա
Մակեդոնիա-Չեխիա

2005 թ.

Փետրվարի 9-ին
Մակեդոնիա-Անդորրա

Մարտի 26-ին
Հայաստան-Անդորրա
Չեխիա-Ֆինլանդիա
Ռումինիա-Հոլանդիա

Մարտի 30-ին
Անդորրա-Չեխիա
Հոլանդիա-Հայաստան
Մակեդոնիա-Ռումինիա

Հունիսի 4-ին
Հայաստան-Մակեդոնիա
Չեխիա-Անդորրա
Հոլանդիա-Ռումինիա

Հունիսի 8-ին
Ռումինիա-Հայաստան
Չեխիա-Մակեդոնիա
Ֆինլանդիա-Հոլանդիա

Օգոստոսի 17-ին
Մակեդոնիա-Ֆինլանդիա
Ռումինիա-Անդորրա

Սեպտեմբերի 3-ին
Հայաստան-Հոլանդիա
Անդորրա-Ֆինլանդիա
Ռումինիա-Չեխիա

Սեպտեմբերի 7-ին
Չեխիա-Հայաստան
Ֆինլանդիա-Մակեդոնիա
Հոլանդիա-Անդորրա

Հոկտեմբերի 8-ին
Չեխիա-Հոլանդիա
Ֆինլանդիա-Ռումինիա

Հոկտեմբերի 12-ին
Անդորրա-Հայաստան
Ֆինլանդիա-Չեխիա
Հոլանդիա-Մակեդոնիա

Անանդը միանձնյա առաջատար

Վեյք Ան Զեե քաղաքում շարունակվող ապրիլյան միջազգային մրցաշարի հերթական երկու տուրերում Վլադիմիր Հակոբյանը ոչ ոքի ավարտեց պարտիաները հունգարացի Պետեր Լեկոյի եւ անգլիացի Մայքլ Ադամսի հետ: 7 տուրից հետո Հակոբյանը վաստակել է 3,5 միավոր: Իսկ աղյուսակը 5 միավորով գլխավորում է հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը: Նա երկու անընդմեջ հաղթանակ տոնեց՝ պարտության մատնելով Շիրովին եւ Ջժան Ջժոնին: Առաջատարին կեսական միավորով են զիջում Մայքլ Ադամսն ու Վլադիմիր Կրամնիկը: Ադամսը 6-րդ տուրում հաղթեց Բարեեւին: Վերջինիս հետ 7-րդ տուրում ոչ-ոքի խաղաց Կրամնիկը, որը նախորդ օրը հաղթել էր Ջժան Ջժոնին:

4 միավոր է վաստակել Վեսելին Թոփալովը, որը նախ հաղթեց Բոլոգանին, ապա հաջորդ օրը պարտվեց Ակիլերից: Նույնքան արդյունք ունեն նաեւ Լեկոն ու Ակիլերը: Առայժմ բոլորից անհաջողը չին շախմատիստ Ջժան Ջժոնի ելույթն է, որը դեռեւս հաղթանակ չի տոնել եւ իր հաշվին գրանցել է 2 միավոր:

Թենիսիստների մրցավեճը սկսվեց

Մելբուռնում մեկնարկել է թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունը, որը «Մեծ սաղավարտ» մրցանակի շարքին պատկանող այս մրցաշրջանի անդրանիկ մրցաշարն է: Առաջին փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարեցին Գրոժանը, Դավիդենկոն, Գոլմարը, Լարենսին, Շալկենը, Էնկվիստը, Գաուդիոն, Էսկյուդեն, Ուլիրիխը, Հրբատին, Ռոդիկը, Նիեմինենը: Եղան նաեւ առանձին անակնկալներ: Բրազիլացի Գուստավո Կուերտենը չկարողացավ կոտրել հոլանդացի վան Լոտումի դիմադրությունը: Առաջին խաղափուլն ավարտվեց հոլանդացու հաղթանակով (7-5), հաջորդ երկուսում մեծ առավելության հասավ Կուերտենը (6-0, 6-1), իսկ հաջորդ խաղափուլերում կրկին հաղթանակը Լոտումի կողմն էր:

Սարգիս Սարգսյանն այսօր կմրցի շվեդ Յոնաս Բյորկմանի հետ, իսկ Դավիթ Նալբանդյանի մրցակիցը կլինի Մելոն: Այսօր կորտ դուրս կգա նաեւ Շվեյցարիայում բնակվող մեր հայրենակից Մարի-Գայանե Միքայելյանը, որը կմրցի Տատյանա Գոլովինի հետ:

Առաջին փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարեց Մագդալենա Մալեեւա-Բերբերյանը, որը 6-1, 6-0 հաշվով պարտության մատնեց Ռիվսին: Պայքարը շարունակում են Դեւենպորտը, Մեդինան, Հանտուխովան, Մոլիկը, Մորեսմոն, Զվոնարյովան, Բովինան:

Մարադոնայի հետնորդը ճանաչվել է լավագույնը

Արգենտինայի «Բոկա Խունիորսի» երիտասարդ հարձակվող Կառլոս Տեւեսն ուրուգվայական «El Pais» թերթի հարցման արդյունքներով ճանաչվել է Լատինական Ամերիկայի լավագույն ֆուտբոլիստ: Մասնագետներից շատերը նրան համարում են լեգենդար Դիեգո Մարադոնայի հետնորդը: Հետաքրքրական է, որ Տեւեսն էլ «Բոկա Խունիորսում» հանդես է գալիս 10 համարի մարզաշապիկով, որը ժամանակին կրում էր Մարադոնան: Տեւեսն ընթացիկ մրցաշրջանում «Բոկա Խունիորսի» կազմում հաղթող է ճանաչվել Լիբերտադորեսի եւ Միջմայրցամաքային գավաթների խաղարկություններում, իսկ վերջերս էլ երկրի երիտասարդական հավաքականի կազմում մասնակցել էր աշխարհի առաջնությանը (մինչեւ 20 տարեկաններ):

Արգենտինացի ֆուտբոլիստը հարցման արդյունքներով զգալիորեն գերազանցեց պարագվայցի ռմբարկու Խոսե Կարդոսոյին, որը հանդես է գալիս մեքսիկական «Տոլուկայում»: Անցյալ մրցաշրջանում Կարդոսոն դարձել էր 50 գոլի հեղինակ: Նրա հաշվին երկրի առաջնություններում արդեն գրանցված է 281 գոլ: Գործող ֆուտբոլիստների շրջանում դա ներկայում 3-րդ ցուցանիշն է բրազիլացի Ռոմարիոյից (458 գնդակ) եւ լեհ Կրժիժտոֆ Վարզիչայից (312 գնդակ) հետո:

Լավագույն եռյակը եզրափակել է բրազիլական «Սանթոսի» հարձակողական ոճի կիսապաշտպան Դիեգոն: 5-րդ անգամ լավագույն մարզիչ է ճանաչվել «Բոկա Խունիորսի» գլխավոր մարզիչ Կառլոս Բյանկին, որի գլխավորությամբ արգենտինյան ակումբը 3-րդ անգամ նվաճել էր Լիբերտադորեսի գավաթը, ինչպես նաեւ դարձել էր Միջմայրցամաքային գավաթի հաղթող: Երկրորդ տեղը գրավել է Բրազիլիայի հավաքականի նախկին մարզիչ, ներկայում «Կրուզեյրոն» գլխավորող Վանդերլեյ Լուքսեմբուրգոն: Լավագույն եռյակը եզրափակել է կոլումբիացի Ֆրանցիսկո Մատուրանան Գոմեսը:

Էջը պատրաստեց
ԱՐՍԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՕԴԵՐԵՒՈՒԹԱԲԱՆԱԿԱՆ

Առաջիկա օրերին սպասվում է առանց տեղումների եղանակ

ԵՐԵՒԱՆ, 19 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 20-22-ը հանրապետությունում կիշխի առանց տեղումների եղանակը, հունվարի 23-ին սպասվում են տեղումներ:

Հայաստանի հիդրոօդերեւութաբանության եւ շրջակա միջավայրի մոնիտորինգի պետական ծառայության տվյալներով, նշված ժամանակահատվածում օդի միջին ջերմաստիճանը Շիրակում կտատանվի գիշերը՝ -8 13, ցերեկը՝ -3 +2, Կոտայքում գիշերը՝ -8 -13, ցերեկը՝ -3 +2, Գեղարքունիքում գիշերը՝ -8 -13, ցերեկը՝ -3 +2, Լոռիում գիշերը՝ -5 -10, ցերեկը՝ -1 +4, Տավուշում գիշերը՝ -2 -7, ցերեկը՝ +3 +8, Արագածոտնի բարձրադիր շրջաններում գիշերը՝ -8 -13, ցերեկը՝ -3 +2, ցածրադիր մասերում գիշերը՝ -3 -8, ցերեկը՝ +1 +6, Արարատյան դաշտում գիշերը՝ -3 -8, ցերեկը՝ +1 +6, Վայոց Ձորում գիշերը՝ -3 -8, ցերեկը՝ +1 +6, Սյունիքի հովիտներում գիշերը՝ -2 -7, ցերեկը՝ +3 +8 եւ Նախալեռներում գիշերը՝ -5 -10, ցերեկը՝ -1 +4 աստիճանի սահմաններում:

Այդ օրերին Արեգակի գումարային ակտիվությունն ու ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման ինտենսիվությունը կլինի ցածր, գեոմագնիսական դաշտի վիճակը՝ կայուն: Օդի հարաբերական խոնավությունը կտատանվի 70-95 տոկոսի սահմաններում:

Երեւանում հունվարի 20-22-ը սպասվում է առանց տեղումների եղանակ, հունվարի 23-ին հնարավոր են տեղումներ: Ջերմաստիճանը գիշերը՝ -3 -5, ցերեկը՝ +4 +6 աստիճան: Ռադիոակտիվ ճառագայթման մակարդակը մայրաքաղաքում կլինի 16 միկրոռենտգեն/ժամ:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 20.1.2004 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	568.98	563.30	574.70
EUR	1	եվրո	704.00	699.80	708.20
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.76	18.60	20.90

United Nations Development Programme

UN DP

Vacancy Announcement

The United Nations Development Programme in Armenia announces opening for the following position:
Post title: Country Economist (NOB).
The incumbent under direct supervision of UNDP Resident Representative will be responsible for the following issues: regularly track economic data, undertake periodic analyses of economic and development issues and produce relevant reports aimed at promoting equitable economic growth and human development; advocate for the Millennium Development Goals, Human Development and equitable economic growth by participating in relevant forums, conferences and trainings; manage the production and launch of economic reports, including White papers and National Human Development Reports; provide high quality economic input to all relevant UNDP programmes and projects and ensure that UNDP programmes are in line with national policies and priorities; provide capacity building support in economic management to public institutions; assist the efforts of the Government and UNDP to mobilize resources by preparing documentation for donor and consultative meetings; facilitate policy dialogue on economic issues with the Government, private sector, civil society and donors; contribute to sub-regional, regional and inter-agency initiatives related to development issues.

Duration: 3 months initial.
Qualifications:
Education: Minimum Masters Degree in Economics.

Experience: Minimum five years relevant experience at the national level. Some experience in managing development projects and programmes. Extensive experience in research and policy-level analysis. Proven management skills, superior analytical and problem solving abilities and strong communication and leadership abilities. Experience in team management.
Computer Skills: Proficiency in the usage of computers and office software package (MS Word, Excel, Power Point and advanced programmes for statistical analysis of data) and competency in the handling of web based management systems.
Languages: Fluent in English and Armenian. Knowledge of Russian is an asset.

Applications can be submitted through http://oc.undp.am site (vacancies announcements) or delivered hard copies to the UN House Security Desk (14 K. Liebknecht St.), to the attention of Ms. Naira Olkinyan.
Full post profile is available at http://oc.undp.am (vacancies).

A complete application form should consist of:
A letter of motivation (in English);
A full CV accompanied by a recent identity photograph;
Copies of diploma(s).

Deadline: 24 January 2004, 17:00.

Only short listed applicants will be contacted.

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ի լրումն 2003 թ. դեկտեմբերի 15-ից տրված հայտարարությունների եւ դրան հաջորդող համապատասխան երկու հայտարարություններին նոր բջջային միացումների տրամադրման վերաբերյալ, «Արմենտել» ՀՁ ՓԲԸ հրավիրում է.

1. բոլոր ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց, ովքեր 2003 թ. դեկտեմբերի 16-ից մինչեւ հունվարի 16-ը, 2004 թ. ներկայացրել են դիմումներ բջջային պայմանագրային կապուղիներ (SIM քարտ) ձեռք բերելու համար, 2004 թ. հունվարի 26-ից սկսած դիմել «Արմենտել» ՀՁ-ի Երեւանի բաժանորդային սպասարկման բաժիններ (Վ. Սարգսյան 6 եւ Ազատության 24/1) եւ շրջանների ԲՍ բաժիններ՝ պայմանագրային կապուղիներ ձեռք բերելու նպատակով:

Անհրաժեշտ է ներկայացնել հետեւյալ փաստաթղթերը
- «Արմենտել» ՀՁ-ի կողմից տրված դիմումի կտրոնը
- Ֆիզիկական անձինք պետք է ներկայացնեն իրենց անձնագրերը
- Կազմակերպությունների ներկայացուցիչները պետք է ներկայացնեն ընկերության պետ. ռեգիստրի պատճենը, լիազորագիր եւ կնիք:

2. Այն ֆիզիկական անձինք, ովքեր **նոյեմբերի 11-19-ը ներառյալ կանխավճարային բջջային քարտեր (Easy card)** ձեռք բերելու համար հերթագրվել են «Արմենտելի» ՀՁ ՓԲԸ շրջանների ԲՍ բաժիններ՝

ՀՀ կենտրոնական շրջան (Էջմիածին)
1. ք. Էջմիածին, Մաշտոցի 4
2. ք. Արմավիր, Հանրապետության 30
3. ք. Վեդի, Արարատյան 59
4. ք. Արտաշատ, Օգոստոսի 23/97
5. ք. Մասիս, Անկախության հրապարակ
6. ք. Հրազդան, Զորավար Անդրանիկի 3
7. ք. Աբովյան, Բարեկամության հրապարակ 2
8. ք. Աշտարակ, Միսակյան 1

ՀՀ հյուսիս-արեւմտյան շրջան (Գյումրի)
1. ք. Գյումրի, Տիգրան Մեծի 1
2. ք. Արթիկ, Սվերդլովի 1
3. ք. Անի, Հաղթանակի 1
4. ք. Թալին, Խանջյան 4

ՀՀ Հյուսիսային շրջան (Վանաձոր)
1. ք. Վանաձոր, Տ. Մեծի 18
2. ք. Տաշիր, Ակադեմիկոս Ն. Ջահուկյան 22
3. ք. Ստեփանավան, Միլիոնի 3
4. ք. Սպիտակ, Շահումյան 5

ՀՀ հյուսիս-արեւելյան շրջան (Սեւան)
1. ք. Սեւան, Նաիրյան 137
2. ք. Դիլիջան, Մյասնիկյան 62
3. ք. Իջեւան, Երեւանյան 2

Հարավային շրջան (Կապան)
1. ք. Կապան, Թումանյան 1
2. ք. Մեղրի, Օհանջանյան 5
3. ք. Գորիս, Անկախության 19
4. ք. Սիսիան, Սիսակյան 39
5. ք. Վայք, Ջերմուկի խաչմերուկ 12

Հունվարի 26-ից սկսած այցելել «Արմենտելի» ՀՁ-ի մարզային բաժանորդների սպասարկման նույն բաժիններ, որտեղ նրանք բաժանորդագրվել են հետեւյալ սկզբունքով

Հունվարի 26-ին	1-150	համարի կտրոնները
Հունվարի 27-ին	151-300	համարի կտրոնները
Հունվարի 29-ին	301-450	համարի կտրոնները
Հունվարի 30-ին	451-600	համարի կտրոնները
Հունվարի 31-ին	601-750	համարի կտրոնները
Փետրվարի 2-ին	751-900	համարի կտրոնները
Փետրվարի 3-ին	901-1050	համարի կտրոնները
Փետրվարի 4-ին	1051-1200	համարի կտրոնները
Փետրվարի 5-ին	1201-1350	համարի կտրոնները
Փետրվարի 6-ին	1351-1500	համարի կտրոնները
Փետրվարի 7-ին	1501-1650	համարի կտրոնները
Փետրվարի 9-ին	1651-1800	համարի կտրոնները
Փետրվարի 10-ին	1801-1950	համարի կտրոնները
Փետրվարի 11-ին	1951-2100	համարի կտրոնները
Փետրվարի 12-ին	2101-2250	համարի կտրոնները
Փետրվարի 13-ին	2251-2400	համարի կտրոնները
Փետրվարի 14-ին	2401-2550	համարի կտրոնները
Փետրվարի 16-ին	2551-2700	համարի կտրոնները

Անհրաժեշտ է ներկայացնել
- «Արմենտել» ՀՁ-ի կողմից տրված դիմումի կտրոնը
- Անձնագիր

Հարգելի բաժանորդներ.

Այն բաժանորդները, որոնց տարածքում բացակայում է GSM ծածկույթը (Գավառ, Պտղնի, Ջերմուկ, Մարտունի, Վարդենիս, Չկալով, Օձուն, Ալավերդի, Այրում, Գառնի եւ Բագրատաշեն) համաձայն «Արմենտել» ՀՁ-ի ընդարձակման պլանի, կհրավիրվեն հետագայում:

Տարածքային բաժանորդների սպասարկման բաժիններում 2700-ից բարձր գրանցման համար ունեցող, եւ Երեւանում 2250-ից բարձր գրանցման համար ունեցող նոյեմբերի 20-ից գրանցված բաժանորդներին «Արմենտելը» կհրավիրի լրացուցիչ իր հետագա հայտարարություններով:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 19. 01. 2004 Գինը՝ 100 դրամ